

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні

- ЄВРОКОМІСІЯ ОПРИЛЮДИЛА СВОЄ БАЧЕННЯ СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА / 5
- ПРИКОРДОННИЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ ПЕРЕДАНО НОВІТІС ОБЛАДНАННЯ / 9
- ХТО І ЯК НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО ЄВРОСОЮЗУ / 12
- УКРАЇНЦІ СЕРЕД ЛІДЕРІВ З ІМІГРАЦІЇ ДО ЄС / 24

Єврокомісія відзначила півстолітній ювілей

(стор. 17)

Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу, Президент Франції Ніколя Саркозі та Президент Європарламенту Ганс-Герт Поттерінг відкривають меморіальну дошку Жана Моне — одного з ідеологів євроінтеграції.

Голова Представництва Єврокомісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра відвідав Одеську область (стор. 7). На знімку: під час прес-конференції з керівником Місії ЄС з прикордонної допомоги Молдові та Україні Ференцом Банфі.

Європейська Комісія оприлюднила План відновлення зайнятості й зростання. Представили його Президент ЄК Жозе Мануель Баррозу і Комісар ЄС з економічних і фінансових питань Жоакін Алмунія (стор. 17).

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №12'08

Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні

Засновник: Представництво
Європейської Комісії в Україні

Свідцтво про реєстрацію
КВ №13773-2747ПП від 17.03.2008 р.

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2008

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту Олег Фурділо
беруть участь Анатолій Марциновський
Сергій Матвєєв

Комп'ютерна Андрій Ходзицький
верстка

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 9.12.08.
Друк: ТОВ «МАКРОС»
м. Київ, бул. Лепсе, 4

Наклад 10 500 прим.

Безкоштовно

Відносини ЄС—Україна

Жозе Мануель Пінту Тейшейра привітав
створення урядової євроінтеграційної
структури 4

Україна приєднується до Енергетичної
спільноти 4

Єврокомісія започаткувала
Східне партнерство 5

Україні слід децентралізувати
систему реагування на морські
екологічні катастрофи 6

Відбулися консультації
з безпекових питань 6

Програми ЄС в Україні

Посол Єврокомісії знайомився
з проектами ЄС на місцях 7

За сприяння Євросоюзу відкрито
навчальний центр для правоохоронців 7

Розпочато програму
з удосконалення судочинства 8

Проект провів національну конференцію 8

Українським прикордонникам
передано термовізіюні біноклі 9

Споживачам допомагають розібратися
з харчовими добавками 9

На «круглому столі» говорили
про права дітей 10

«Палітра свободи-2008» завершилася
столичною виставкою 10

Новини Євросоюзу**Зовнішня політика**

Баррозу привітав Обаму з перемогою
на президентських виборах 11

Союз для Середземномор'я набуває
інституційних обрисів 11

Беларусь приєднується
до Європейської політики сусідства 11

Розширення
Хто і як наближається до Євросоюзу 12

Інституційні справи
Марго Валлстром: «Для роз'яснення
діяльності ЄС потрібна проста,
аргументована й зрозуміла
людям мова» 16

Оприлюднено план роботи
на наступний рік 17

Єврокомісія відзначила
півстолітній ювілей 17

Економіка
Євросоюз постає перед проблемою
забезпечення сировиною 18

Рада і Європарламент узгодили
параметри бюджету-2009 18

Комісія закликає зняти обмеження
на рух робочої сили 19

Брюссель оприлюднив
План відновлення 19

Демографія
Жоакін Алмунія: «Ми здатні підготуватися
до демографічних змін» 20

Суспільство
Відбувся Європейський тиждень молоді 21

Брюссель закликає до боротьби
з насиллям проти жінок 21

Євробарометру — 35 років 21

Освіта
Запрацювала Європейська цифрова
бібліотека 22

Іноземні мови діти починають вчити
дедалі раніше 22

Затверджено систему постачання
у школи фруктів і овочів 22

Захист споживачів
Розпочато дискусію з отримання
споживачами колективних компенсацій 23

Брюссель бере на озброєння
поведінкову економіку 23

Статистика
Українці серед лідерів в імміграції
до Євросоюзу 24

З «блакитною картою» вирішать
на початку 2009 року 25

Охорона здоров'я
Єврокомісія працює на упередження
зараження ВІЛ/СНІД 26

Відбулася конференція щодо проблем
людей з обмеженими можливостями 26

КРИЗА МОЖЕ ЗМИЦНИТИ СОЮЗ

Завершується 2008-й рік. Непростий для
всієї планети, і для Європейського Союзу
зокрема.

Можливо, ЄС зараз навіть складніше, ніж
іншим. Окрім фінансово-економічної кризи з
порядку денного Союзу не знято питання внут-
рішньої інституційної спроможності — у чер-
вні Ірландія не проголосувала за ратифіка-
цію Лісабонської угоди, отже, питання пере-
носиться на наступний рік. Однак останніми
місяцями «Лісабон» відчутно відійшов на
другий план, а на перший вийшли нагальні
потреби економічного характеру.

Спільний ринок Євросоюзу ще не піддава-
вся подібним ударам, отже, рецепти протидії
нові й досі невипробувані. Власне, так є для
більшості країн світу, однак завдання ЄС дещо

складніше — питання саме в зрощенні еконо-
мік його членів. Власне, це свого роду випро-
бування солідарності й невіддатливості споку-
сам національного егоїзму. Зрозуміло, що кож-
на країна-член намагається насамперед допо-
могти своєму банківському сектору, власним
виробникам. Але для ЄС життєво важливо,
щоб ці заходи не завдавали шкоди іншим кра-
їнам-членам та не підірвали засади функціо-
нування його спільного ринку — конкуренцію,
вільний рух товарів і капіталів тощо.

Поки що намічені Євросоюзом заходи ціл-
ком відповідають цим вимогам. Отже, є на-
віть шанс, що ЄС матиме з кризи певну ко-
ристь — у разі успішного виходу з неї ста-
не ще міцнішим. Це як у житті: коли люди
проходять разом якусь випробування, то ста-
ють дружнішими й згуртованішими.

Важливі події відбуватимуться в Євросо-
юзі і наступного року. З 1 січня перейде на
євро Словаччина — єдина європейська ва-
люта дійде до українських кордонів. У червні
відбудуться чергові вибори до Європейсько-
го Парламенту. Можливо, до кінця року бу-
дуть завершені переговори про вступ із Хор-
ватією. Так само є шанси, що закінчиться
або ж суттєво просунеться вперед робота
над Угодою про асоціацію між ЄС та Украї-
ною, набудуть повних обертів перемовини зі
скасування візового режиму. Словом, криза
кризою, а життя триває.

«Євробюлетень» бажає своїм читачам гар-
них різдвяних та новорічних свят і вдалого
2009-го року. Зі свого боку намагатимемося
радувати вас цікавими номерами.

Редакція

ЖОЗЕ МАНУЕЛЬ ПІНТУ ТЕЙШЕЙРА ПРИВІТАВ СТВОРЕННЯ УРЯДОВОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ

У Представництві Європейської Комісії в Україні відбулася презентація нещодавно створеного Координаційного бюро європейської та євроатлантичної інтеграції. Представляв нову українську урядову структуру її директор Вадим Трюхан.

БЮРО БУЛО СТВОРЕНЕ ПОСТАНОВОЮ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ В ЛИПНІ ЦЬОГО РОКУ. Воно почне працювати з 1 січня 2009-го і матиме у своєму складі 70 співробітників.

Вадим Трюхан розповів, що бюро складатиметься з трьох департаментів: з моніторингу відносин між Україною та ЄС, зі стратегічного планування європейської інтеграції та з євроатлантичної інтеграції. Відповідно, головним завданням його є здійснення горизонтальної координації між органами державної влади з реалізації євроінтеграційних завдань, участь у виконанні спільних з європейськими і євроатлантичними структурами програм, стратегічне планування й моніторинг.

Голова Представництва Єврокомісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра у своєму виступі сказав:

— Ми дуже задоволені створенням Координаційного бюро європейської та євроатлантичної інтеграції. Існування цієї інституції всере-

дині українського уряду під відповідальністю Кабінету Міністрів і віце-прем'єра Григорія Немирі допоможе забезпечити послідовність відносин України і Європейського Союзу. Це дуже доречне і вчасне рішення, особливо зважаючи на нинішню, якісно нову стадію відносин між ЄС та Україною.

На останньому саміті ЄС–Україна, який відбувся 9 вересня в Парижі, лідери вирішили, що нова угода між ЄС і Україною називатиметься Угодою про асоціацію. Вона зміцнить політичну асоціацію й економічну інтеграцію між Україною та Європейським Союзом, оновить нашу спільну інституційну базу та включатиме Зону вільної торгівлі, яка сприятиме поступовій інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС.

Ця нова амбіційна угода, з одного боку, і широке коло міністерств та агенцій, які є партнерами ЄС та бенефіціантами технічного та фінансового співробітництва з ним, з іншого — робить потребу в горизонтальному співробітництві все більше важливим.

Ми сподіваємося, що бюро буде здатним впоратися з багатьма вимогами щодо внутрішньої координації і що також займатиметься технічним і фінансовим співробітництвом, яке дедалі більше пов'язане з політичним діалогом і стратегічно націлене на інтеграцію в ЄС.

Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу назвав майбутню Угоду про асоціацію між ЄС і Україною такою, що «вимагатиме серйозних зусиль від обох сторін». Започаткування бюро є чітким свідченням готовності України вжити цих зусиль. ЄС готовий і бажає підтримувати, якщо буде треба, подальшу його організацію й добре функціонування.

Я сподіваюся, що наше співробітництво з бюро буде плідним. Такого ж бажаю і для майбутньої співпраці між бюро та міжнародним співтовариством у просуванні амбітних реформаторських цілей України. □

УКРАЇНА ПРИЄДНАЄТЬСЯ ДО ЕНЕРГЕТИЧНОЇ СПІЛЬНОТИ

Наприкінці листопада у Відні відбувся перший раунд переговорів між ЄС та Україною й Республікою Молдова щодо їхнього приєднання до Угоди про Енергетичну спільноту.

Головною ціллю Енергетичної спільноти є створення інтегрованого енергетичного ринку, посилення безпеки енергопостачання, залучення інвестицій у виробництво енергії та енергомережі для забезпечення стабільного постачання електрики, а також покращання пов'язаної з енергопостачанням екологічної ситуації.

У Відні Україна й Молдова представили свої попередні оцінки та графіки виконан-

ня Угоди про Енергетичну спільноту відповідно до своїх стратегій у сфері енергетики та запланованих реформ в енергетичному секторі.

— Ця перша зустріч підтвердила можливість швидко досягти прогресу та завершити переговори з Україною та Молдовою вже у 2009 році, — підсумував Комісар ЄС з питань енергетики Андріс Пібалгс.

Сторони погодилися провести другий раунд переговорів у лютому 2009 року в Брюсселі.

Угода про Енергетичну спільноту набрала чинності 1 липня 2006 року. Сторонами її крім ЄС є Албанія, Боснія і Герцеговина, Хорватія, колишня Югославська Республіка Македонія, Чорногорія, Сербія та Косово. Україна, Молдова, Туреччина, Норвегія та Грузія мають зараз статус спостерігачів. □

ЄВРОКОМІСІЯ ЗАПОЧАТКУВАЛА СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО

На початку грудня Європейська Комісія оприлюднила Повідомлення «Східне партнерство — нова амбітна глава у відносинах ЄС з його східними сусідами». Ця нова ініціатива стосується Вірменії, Азербайджану, Грузії, Молдови, України та Білорусі. Щоправда, рівень участі останньої у Східному партнерстві залежатиме від загального розвитку відносин між ЄС та цією країною.

ГОЛОВНІ ПУНКТИ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА ТАКІ:

- нові угоди про асоціацію, включаючи глибокі та комплексні угоди про зону вільної торгівлі для тих країн, які прагнуть і готові брати на себе відповідні далекосяжні зобов'язання з ЄС;
- комплексні програми за фінансової підтримки ЄС для покращення адміністративної спроможності країн-партнерів;
- поступова інтеграція в економіку ЄС, включаючи юридичні зобов'язання щодо наближення регуляторних норм;
- заохочення країн-партнерів до розвитку мережі вільної торгівлі між ними, яка може пізніше приєднатися до Економічного співтовариства сусідства;
- укладення «договорів мобільності та безпеки», які сприятимуть простішому легальному перетину кордонів ЄС, посилюючи при цьому заходи, спрямовані на боротьбу з корупцією, організованою злочинністю та незаконною міграцією. Ці договори також передбачатимуть приведення системи притулків до стандартів ЄС і створення інтегрованих структур управління кордонами з остаточною метою запровадження безвізового режиму для всіх країн-партнерів, залучених до цієї співпраці;
- Єврокомісія вивчить можливості для розвитку трудової мобільності з перспективою більшої відкритості ринків праці ЄС;
- програми, спрямовані на соціально-економічний розвиток країн-партнерів, зокрема, у напрямку подолання гострих соціально-економічних розбіжностей між цими країнами;
- створення чотирьох багатосторонніх політичних платформ: демократія, належне управління та стабільність; економічна інтеграція та зближення з політичними курсами ЄС; енергетична безпека; контакти між громадянами для подальшої підтримки окремих реформ країн-партнерів;
- ключові ініціативи: програма інтегрованого управління кордонами; сприяння розвитку малих та середніх підприємств; сприяння розвитку регіональних ринків електроенергії, енергоефективності та відновлювальних джерел енергії; розвиток Південного енергетичного коридору; співпраця з по-

передження стихійних лих і техногенних аварій, готовності до них і реагування;

- посилення соціально-культурних контактів і більше залучення громадянського суспільства та інших зацікавлених сторін, включаючи Європарламент.

У Брюсселі Повідомлення представили Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу та Комісар ЄС з питань спільної зовнішньої політики та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер.

— Лише за наявності спільної волі та рішучості з обох сторін Східне партнерство може досягнути своєї цілі політичної асоціації та економічної інтеграції, — заявив Жозе Мануель Баррозу. — Нам потрібно ще більше інвестувати у спільну стабільність і процвітання. Така інвестиція швидко компенсується важливими політичними та економічними перевагами і сприятиме підвищенню стабільності та безпеки як ЄС, так і наших східних партнерів.

У Києві в Представництві Єврокомісії в Україні було організовано пряму трансляцію

цієї події (на фото). Після цього відбулася прес-конференція Голови Представництва Жозе Мануеля Пінту Тейшейри.

— Навіть якщо у цій новій ініціативі не включено європейської перспективи, я хотів би наголосити на певних позитивних моментах, — зауважив він. — Надзвичайно важливо читати ті сигнали, які подаються, й мати на увазі, що у майбутньому вони матимуть певний реальний результат. Оприлюднений Європейською Комісією документ визнає європейські прагнення і європейську сутність тих країн, на яких розраховане Східне партнерство, але в той же час не визначає наперед майбутнього їхніх стосунків з ЄС.

Жозе Мануель Пінту Тейшейра наголосив на першочерговості проведення в Україні реформ для успішної реалізації нової ініціативи ЄС і на тому, що Союз готовий надати для цього свій досвід та технічну допомогу. Посол також повідомив, що тепер ініціативу Східного партнерства мають затвердити Рада ЄС та Європейський Парламент. □

УКРАЇНІ СЛІД ДЕЦЕНТРАЛІЗУВАТИ СИСТЕМУ РЕАГУВАННЯ НА МОРСЬКІ ЕКОЛОГІЧНІ КАТАСТРОФИ

У листопаді було оприлюднено оцінку післяаварійних потреб України у зв'язку з розливом нафтопродуктів у Керченській протоці рік тому. 11 листопада 2007-го в море вилилося близько 1300 тонн важкого паливного мазуту.

СВОЮ ДОПОМОГУ ТОДІ ВІДРАЗУ Ж ЗАПРОПОНУВАВ МОНИТОРИНГОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЄВРОКОМІСІЇ. Експерти оперативно виїхали на місце катастрофи. Згодом Брюссель звернувся до Програми ООН з навколишнього середовища з проханням провести спільну комплексну оцінку післяаварійних потреб України. Її було зроблено в липні цього року. Фахівці проаналізували стан прибережної зони й моря, картографування вразливих прибережних зон, дали інституційну й економічну оцінку.

— Я хотів би подякувати Міністерству з охорони навколишнього середовища, Міністерству з надзвичайних ситуацій та владі Криму за допомогу, яку вони надали експертам під час їхньої роботи в зоні Керченської протоки, — заявив під час прес-конференції Голова Представництва Єврокомісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра. — У доку-

менті, який ми представляємо, зроблено комплексний огляд післяаварійних потреб України для екологічного відновлення в зоні Керченської протоки. Також надані конкретні рекомендації щодо підсилення готовності України до подібних ситуацій.

Регіональний директор Програми ООН з навколишнього середовища Жан Крістоф Був'є зауважив, що розлив 1300 тонн нафти за міжнародними стандартами не є великим. Але у цій ситуації є кілька тривожних факторів. Перший — Керченська протока знаходиться між Азовським і Чорним морями й має тендітну екосистему. Другий — аварія є свого роду попереджувальним сигналом, адже щороку протокою перевозять аж 57 млн тонн нафти.

— Більша частина рекомендацій, які містяться у звіті, стосуються не самої аварії, а реагу-

вання на можливі подібні ситуації в майбутньому, — зазначив Жан Крістоф Був'є. — Ми зробили також висновки про інституційну спроможність України щодо попередження таких катастроф та подолання їхніх наслідків.

З одного боку, розмірковує експерт, відразу після аварії відбулася швидка й скоординована реакція з боку МНС, Міністерства з охорони навколишнього середовища та Мінтрансу. Однак є дуже серйозні проблеми.

— Система в Україні надзвичайно централізована, — сказав Жан Крістоф Був'є. — Тому необхідно забезпечити кращий рівень розподілу повноважень та відповідальності на національному, регіональному й місцевому рівнях. Це дасть змогу швидше й оперативніше реагувати на такі ситуації — адже що ближче відповідний орган знаходиться до місця аварії, то швидше він може відреагувати. Інше спостереження: в Україні є дуже компетентні експерти, інституції з гарними можливостями — але координація між цими людьми й структурами незадовільна. Тому й немає можливості скористатися всім цим потенціалом.

Експерти провели також оцінку завданих аварією економічних збитків — вони кажуть про 25,5—28,6 млн доларів. Найбільшою частиною цієї суми є втрати для туризму й риболовлі.

Повний текст звіту англійською мовою можна знайти за інтернет-адресою http://postconflict.unep.ch/publications/ukraine_pdna.pdf

Основні положення документа українською мовою — http://postconflict.unep.ch/publications/ukraine_pdna_es_UKR.pdf

ВІДБУЛИСЯ КОНСУЛЬТАЦІЇ З БЕЗПЕКОВИХ ПИТАНЬ

У Листопаді в Брюсселі відбулося чергове засідання Трійки політико-безпекового комітету ЄС—Україна. Делегацію Євросоюзу очолював представник головної в ЄС Франції при ПБК, посол Крістін Роже.

Сторони обговорили внутрішньополітичну та внутрішньоекономічну ситуації в Україні, в тому числі в контексті світової фінансово-економічної кризи. Окрему увагу було приділено питанням, пов'язаним із ситуацією в регіоні Південного Кавказу й Азії.

Наприкінці консультацій українська сторона подякувала європейській за плідний діалог у форматі Україна — Трійка ПБК ЄС під час президентства Франції в Європейському Союзі.

ПОСОЛ ЄВРОКОМІСІЇ ЗНАЙОМИВСЯ З ПРОЕКТАМИ ЄС НА МІСЦЯХ

У листопаді Голова Представництва Європейської Комісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра відвідав Одеську область.

ЗОКРЕМА, ВІН ПОБУВАВ У МІСІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ З ПРИКОРДОННОЇ ДОПОМОГИ МОЛДОВІ ТА УКРАЇНИ (EUBAM) — у її польовому офісі та на прикордонному переході в Кучурганах, а також завітав до громади села Шабо Білгород-Дністровського району, яка бере участь у спільному проекті ЄС та Програми розвитку ООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду».

На спільній з керівником EUBAM Ференцом Банфі прес-конференції Жозе Мануель Пінту Тейшейра підкреслив важливість місії для України, Молдови та ЄС. Він наголосив на її особливому завданні, яке полягає у допомозі щодо владнання Придністровського конфлікту й стабілізації ситуації на кордоні.

У Шабо Посол ознайомився з результатами проекту «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду». Мешканці багатопверхового будинку цього села зареєстрували об'єднання його співвласників, щоб покращити умови проживання, встановити власну систему опалення й запровадити енергозберігаючі заходи.

— Для мене є дуже зворушливим знайомство з такою активною та організованою гро-

мадою села Шабо, — сказав під час зустрічі з мешканцями Жозе Мануель Пінту Тейшейра. — Незважаючи на труднощі, громада

бере своє майбутнє у власні руки, і в цьому сенсі вона має слугувати прикладом для інших громад в Україні. ■

ЗА СПРИЯННЯ ЄВРОСОЮЗУ ВІДКРИТО НАВЧАЛЬНИЙ ЦЕНТР ДЛЯ ПРАВООХОРОНЦІВ

У Київському національному університеті внутрішніх справ відбулося урочисте відкриття навчального центру з доступом до глобальної правоохоронної комунікаційної системи Інтерполу I–24/7. Таким чином було завершено фінансований Європейським Союзом проект «Міжнародне співробітництво у кримінальних справах за допомогою Інтерполу».

НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЦЕНТР ВИКОНУВАТИМЕ РОЛЬ ФОРУМУ ДЛЯ НАБУТТЯ НОВИХ НАВИЧОК, ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РОЗШИРЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ, РЕГІОНАЛЬНОЇ ТА МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ МІЖ ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ.

Участь у церемонії взяли, зокрема, керівник відділу програм співпраці Представництва Європейської Комісії в Україні Мартін Шідер, перший заступник міністра внутрішніх справ України Володимир Бедриківський, виконавчий директор служби поліції Інтерполу Жан-Мішель Лобутан.

— Вдосконалення вмінь правоохоронних органів — це наша спільна мета, визначена Планом дій Україна–ЄС, — зауважив у своїй промові Мартін Шідер. — Досягти її й допоможе конкретний результат цього проекту — навчальний центр для правоохоронних органів з доступом до глобальної комунікаційної системи.

Жан-Мішель Лобутан сказав:

— Цей проект надав працівникам правоохоронних органів України необхідне сучасне обладнання для доступу до глобальної комунікаційної системи та баз даних Інтерполу. Створений в його рамках навчальний центр є важли-

вим для подальшого вдосконалення правоохоронцями навичок у міжнародній діяльності. Через нього можна буде дізнаватися про найновіші технології та служби, створені Інтерполом.

Проект «Міжнародне співробітництво у кримінальних справах за допомогою Інтерполу» розпочався у січні 2007 року, його бюджет становив мільйон євро. Головною метою було вдосконалення регіональної та міжнародної співпраці як засобу підтримки національних правоохоронних органів у Східній Європі для більш ефективної боротьби з національною та міжнародною злочинністю. ■

РОЗПОЧАТО ПРОГРАМУ З УДОСКОНАЛЕННЯ СУДОЧИНСТВА

Європейський Союз і Рада Європи розпочали реалізацію програми, спрямованої на підвищення прозорості та ефективності судової системи України. Передбачено низку комплексних заходів та конкретних дій, що впливають із цілей Європейської політики сусідства, Плану дій Україна–ЄС і Плану дій Ради Європи зі співробітництва з Україною.

БЮДЖЕТ ПРОГРАМИ 6 МЛН ЄВРО, ВОНА ДІЯТИМЕ ДО ГРУДНЯ 2010 РОКУ. Бенефіціарієм є Вища рада юстиції України, а реципієнтами — одинадцять структур, які мають відношення до судочинства: Верховний Суд, Міністерство юстиції, Генеральна прокуратура, Верховна Рада тощо.

Програма була представлена на прес-конференції в Міністерстві юстиції.

— Прозорість та ефективність судочинства є фундаментальною для демократичного суспільства, — заявила керівник програм зовніш-

ньої допомоги Представництва Європейської Комісії в Україні Лаура Гараньяні. — Без міцної судової системи не може бути справедливого, сталого розвитку, який веде до гармонійного та благополучного суспільства. Якість судочинства має дуже великий вплив на щоденне життя людей. Тому співробітництво у сфері юстиції, свободи й безпеки завжди є основою програм ЄС в усьому світі, зокрема і в Україні. Ми в Євросоюзі постійно покращуємо прозорість та ефективність судової системи. Тому Союз має досвід, який може запропонувати.

Очікується, що реалізація програми допоможе приведенню бази судустрою в Україні у відповідність до європейських стандартів. Таким чином, буде досягнуто загальнодоступності судових рішень, постанов прокуратури й інформації процедурного характеру, організовано систему правової допомоги, досягнуто прозорого об'єднання представників адвокатури. Крім цього, удосконалено адміністративно-правові механізми в діяльності судів, посилено елементи керування документообігом, поліпшено систему фінансування судів, а також підвищено відповідальність представників судової влади — суддів, прокурорів, адвокатів тощо.

— Для України надзвичайно актуальна прозорість судової системи, — зауважила на прес-конференції голова Вищої Ради юстиції Лідія Ізотова. — Зараз складним є доступ громадян і юридичних осіб до правосуддя. І це не лише питання розгляду заяв і позовів. Людина змушена простоювати в чергах, щоб дізнатися про хід її скарги чи заяви. Немає в кого спитати. Можливо, завдяки цій програмі суди будуть так комп'ютеризовані, що кожна людина зможе прийти й дізнатися, на якій стадії знаходиться справа, яких дій уживає суддя, який зміст уже ухвалених рішень. □

ПРОЕКТ ПРОВІВ НАЦІОНАЛЬНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Фінансований Євросоюзом проект «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні» провів національну конференцію за підсумками першого року діяльності в пілотних регіонах — Житомирі, Полтаві й Харкові — та на національному рівні. У заході взяли участь 160 осіб: представники Єврокомісії, міністерств, медичних навчальних закладів, структур охорони здоров'я, українські та іноземні експерти.

УЧАСНИКИ КОНФЕРЕНЦІЇ ОЗНАЙОМИЛИСЯ З РЕКОМЕНДАЦІЯМИ ПРОЕКТУ ЩОДО РЕФОРМ У СИСТЕМІ ВТОРИННОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ, включно зі створенням міжрегіональної економічної мережі медичних закладів в Україні. Експерти проекту вбачають у ній перший крок до запровадження європейських підходів щодо раціонального та ефективного планування роботи мережі лікарняних закладів України.

Учасники заходу підкреслили його важливість для подальшого планування реформ в системі охорони здоров'я.

— Робота проекту Євросоюзу в підготовці реформ у системі вторинної медичної допомоги є надзвичайно важливою, — зауважила, зокрема, професор Дніпропетровської медичної академії Валерія Лохан. — Дуже цікавими є представлені на кон-

ференції сценарії цих реформ. Це особливо стосується створення економічної мережі медичних закладів, що є інноваційною для України й потребує подальшого широкого обговорення.

Проект «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні» розпочав роботу у серпні 2007 року. Його бюджет становить 4,2 млн євро. □

УКРАЇНСЬКИМ ПРИКОРДОННИКАМ ПЕРЕДАНО ТЕРМОВІЗІЙНІ БІНОКЛІ

Голова Представництва Європейської Комісії в Україні Жозе Мануель Пінту Тейшейра взяв участь у передачі Державній прикордонній службі України термовізійних біноклів.

ВІД ІМЕНІ ДПСУ ОБЛАДНАННЯ ПРИЙМАВ ЇЇ КЕРІВНИК МИКОЛА ЛИТВИН. Техніку було передано в рамках Проекту покращення управління кордонами: поставка обладнання Державній прикордонній службі України («ВОМУК»).

65 термовізійних біноклів вартістю 3,5 млн євро — це лише перша частина 287 біноклів на загальну вартість 15 млн євро, які загалом будуть передані ДПСУ.

— Термовізійне обладнання, яке ми передаємо, є найсучаснішим з того, що сьогодні пропонується на світовому ринку, — зауважив під час церемонії Жозе Мануель Пінту Тейшейра.

Співпраця між Європейським Союзом та Держприкордонслужбою України триває вже вісім років. При цьому ЄС підтримує мету ДПСУ повністю відповідати Шенгенським ви-

могам до 2015 року. На зустрічі, що відбулася до церемонії передачі, Жозе Мануель Пінту Тейшейра та Микола Литвин обговорили результати співробітництва. Зокрема, йшлося про радикальне зменшення кількості нелегальних мігрантів, які потрапили в Україну з країн південно-східної Азії у період з 2002 по 2008 роки. □

СПОЖИВАЧАМ ДОПОМАГАЮТЬ РОЗІБРАТИСЯ З ХАРЧОВИМИ ДОБАВКАМИ

У листопаді в Києві розпочалася нова хвиля соціальної зовнішньої реклами, яка закликає уважно вивчати інформацію на товарах. Її виготовило рекламне агентство «Тортилла» на замовлення спільного проекту Європейського Союзу та Програми розвитку ООН «Спільнота споживачів та громадські об'єднання».

КАМПАНІЯ НАЦІЛЕНА НА ЗБІЛЬШЕННЯ ОБІЗНАНОСТІ СПОЖИВАЧІВ ЩОДО ВИКОРИСТАННЯ У МАРКУВАННІ ІНДЕКСУ «Е». Тобто коли присутня в продукті речовина з такою ознакою шкодить здоров'ю, а коли просто позначає аскорбінову кислоту — Е300.

— Нашим завданням є спонукати споживачів уважніше вивчати склад товарів, — каже креативний директор «Тортилли» Валентина Єсипова. — Багато виробників використовують у своїх продуктах добавки, що шкодять організму людини. Ці руйнівні компоненти, так само як і цілком безпечні, ховаються за непримітною позначкою «Е». Ми закликаємо не купуватися на промовисті етикетки та слогани, а цікавитися — з чого саме складається продукт.

Сьогоднішня ситуація така. Практично жоден безалкогольний напій не обходиться без консерванту бензонату натрію Е211, що забезпечує довге зберігання продукту, але паралельно розвиває алергію та є

небезпечним для астматиків. Е124 надає червоного кольору квіточкам на вашому святковому торті та викликає гіперактивність у дітей. А сахарин Е954, що використовується в більшості «низькокалорійних» напоїв та замінниках цукру, несе в собі ризик стимулювання розвитку зляканих пухлин. Е338 є ортофосфорною кислотою, яка міститься в напоях типу «кола» та загрожує розладами травлення. Саме ці «герої» й фігурують на яскраво-синіх плакатах, що з'явилися на носіях зовнішньої реклами в столиці.

— Оскільки частіше за все про безпеку продуктів люди замислюються під час вибору їх для дітей, ми вирішили обрати льодяник на паличці, — зазначає менеджер проекту «Спільнота Споживачів та Громадські Об'єднання» Клавдія Максименко. — Зовні він привабливий. Але містить добавку, яка при частому споживанні призводить до перевтоми нервової системи дитини через підвищення нервової активності та напруги. □

НА «КРУГЛОМУ СТОЛІ» ГОВОРИЛИ ПРО ПРАВА ДІТЕЙ

У Києві відбувся «круглий стіл» «Механізми попередження, зупинення та подолання порушень прав дитини, насильства щодо дітей: досвід впровадження громадських ініціатив». Його спільно організували Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту й фінансований Євросоюзом проект «Покращення доступу сільського населення до правосуддя».

УЧАСНИКИ «КРУГЛОГО СТОЛУ» З РІЗНИХ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ПОДІЛИЛИСЯ ДОСВІДОМ проведення в сільській місцевості інформаційно-просвітницьких кампаній щодо покращення поінформованості людей, привернення уваги до прав дітей та попередження насильства над ними, обговорили механізми взаємодії влади та громадськості в цьому. Йшлося про те, що дуже важливим є об'єднання зусиль сімей, громад, громадських організацій та органів влади на місцевому рівні задля уперед-

ження насильства — бо зараз більше зусиль витрачається на подолання наслідків.

Зокрема, представники загальноосвітніх шкіл, громадських організацій розповіли про те, що під час інформаційно-просвітницьких кампаній в Барському районі Вінницької області, Білгород-Дністровському районі Одещини, Коломийському Івано-Франківської області, Рожищенському на Волині діти та їхні батьки мали можливість отримати різні інформаційні матеріали про права дітей, механіз-

ми їх захисту, відвідували судові та правоохоронні установи для ознайомлення зі специфікою їх роботи. Було проведено різноманітні тренінги й семінари.

Внаслідок цього в сільських громадах створено та діють шкільні центри й служби вирішення конфліктів, клуби з питань прав дитини, налагоджено співпрацю між різними установами та громадськістю з упередження або подолання наслідків насильства щодо дітей. ■

«ПАЛІТРА СВОБОДИ—2008» ЗАВЕРШИЛАСЯ СТОЛИЧНОЮ ВИСТАВКОЮ

У Києві відбулась міжнародна виставка, яка стала заключною частиною проекту «Палітра свободи—2008». Він розпочався навесні цього року в Ялті.

ЗНАНІ МИТЦІ З БАГАТЬОХ КРАЇН ПРЕЗЕНТУВАЛИ СВОЮ ТВОРЧІСТЬ У КИЇВСЬКІЙ МІСЬКІЙ ГАЛЕРЕЇ МИСТЕЦТВ «ЛАВРА». А за підтримки Представництва Європейської комісії в Україні було видано міжнародний каталог, в якому представлено творчість усіх учасників арт-проекту «Палітра свободи—2008». Його організатор — КЦ «АртЛайн» — представив каталог глядачам та шанувальникам мистецтва на відкритті київської виставки.

Проект має на меті розширити можливості творчого спілкування, обміну досвідом, презентувати сучасне європейське мистецтво в Україні та посприяти відкритому діалогу культур на вільному емоційному рівні.

На київській виставці було представлено творчість художників, які працюють в різних стилях та напрямках. Але всіх їх об'єднує небайдужість до ідеї творчого розвитку, свободи, взаєморозуміння та відкритості до різних культур світу. Це митці з Австрії, Бразилії, Вірменії, Данії, Ізраїлю, Канади, Молдови, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Росії, Румунії, Словаччини, Угорщини, України, Франції, Швеції.

Також яскраво була представлена творчість художників з українським корінням, які вже багато років живуть та працюють за кордоном. Як от надзвичайний батік розміром 6 на 12 метрів — унікальний витвір художниці Тетяни Шувалової з Німеччини. Яскравий свіжий живопис представив також Сергій Яковлев зі Швеції. На відкритті виставки «Палітра свободи—2008» можна було не лише побачити твори, а й поспілкуватись з відомими митцями з Молдови — Оленою Гарштя, з Угорщини — Магіаром Арі та Естер Батта, зі Словаччини — Йоланою Палайовою та Евою Лауковою, з Нідерландів — Тун Діпстратеном, з Ізраїлю — Арі Кріфом та Максом Галичином, з Канади — Томасом Лаксом.

Посол Словаччини в Україні Урбан Руснак, автор і куратор арт-проекту «Палітра свободи» Маріанна Абрамова, дружина посла Анар Руснакова.

Найяскравішими іменами була представлена Україна: в експозиції взяли участь Лесь Подерев'янський, Олег Ясєнев, Іван Плипенко, Олег Недошитко — представник одеської школи живопису та Борис Ігіазян, який представляв на виставці Вірменію та Україну одночасно.

Отже, шанувальники мистецтва мали чудову нагоду ознайомитися з особливостями розвитку сучасного європейського мистецтва та побачити живе втілення ідеї проекту, коли кожен з таких різних митців вносить колір своєї душі, свого унікального світобачення в спільну «Палітру свободи».

Маріанна Абрамова

БАРРОЗУ ПРИВІТАВ ОБАМУ З ПЕРЕМОГОЮ НА ПРЕЗИДЕНТСЬКИХ ВИБОРАХ

Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу привітав Барака Обаму з обранням на посаду Президента США.

«Від імені Європейської Комісії та особисто від себе я хотів би привітати Обаму з тим, що він став 44-м Президентом Сполучених Штатів Америки, — йдеться в його заяві. — Настав час для перегляду зобов'язань між Європою та США.

Хочу запевнити новообраного Президента США Обаму у підтримці з боку Єврокомісії та моєї особистої підтримки у формуванні

цих нових зобов'язань, щоб протистояти численним викликам майбутнього.

Ми повинні трансформувати нинішню кризу у нові можливості. Нам потрібен новий курс для нового світу. Я щиро сподіваюся, що під керівництвом Президента Обами Сполучені Штати Америки об'єднають сили з Європою для розвитку цього нового курсу — на благо наших суспільств, на благо світу». □

СОЮЗ ДЛЯ СЕРЕДЗЕМНОМОР'Я НАБУВАЄ ІНСТИТУЦІЙНИХ ОБРИСІВ

У листопаді міністри закордонних справ 43 країн Євро-Середземноморського партнерства зустрілися в Марселі й ухвалили плани щодо мандату, структури та інституційного управління в рамках «Барселонського процесу: Союз для Середземномор'я».

Міністри обговорили деталі пропозиції Європейської Комісії щодо функціонування Співголовування — керівного органу Союзу, а також щодо складу, розташування та фінансування його секретаріату. Нова запропонована структура організації будуватиметься на існуючих засадах та структурах Барселонського процесу. Ядром реструктуризованого партнерства стануть проекти зі сприяння економічно-

му зростанню, зайнятості, регіональному вирівнюванню та соціально-економічній інтеграції. Ними опікуватиметься секретаріат.

Раніше на паризькому саміті було визначено перелік головних напрямків співпраці в рамках Союзу. Зокрема, це боротьба із забрудненням Середземного моря, мореплавство та автотрапляння, цивільний захист, Середземноморський план щодо сонячної енергії, Євро-Середземно-

морський університет та ініціатива щодо Середземноморського ділового розвитку.

Тепер секретаріат шукатиме необхідні додаткові джерела коштів, окрім традиційних бюджетних асигнувань. Таке фінансування очікують отримати від приватного сектору, міжнародних фінансових інституцій та двосторонньої співпраці, а також від внесків держав — членів ЄС та середземноморських партнерів. □

БЕЛАРУСЬ ПРИЄДНАЄТЬСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПОЛІТИКИ СУСІДСТВА

Президент Білорусі Олександр Лукашенко підписав указ щодо включення країни в Європейську політику сусідства ЄС.

Зокрема, він дав згоду на підписання Рамкової угоди між урядом Білорусі і Єврокомісією, яка визначає статус і умови реалізації технічного сприяння ЄС у рамках Європейського інструменту добросусідства і партнерства.

На думку білоруської сторони, участь Білорусі в Європейській політиці сусідства ефективно реалізовуватиме спільні проек-

ти у сферах, що становлять взаємний інтерес. Це, зокрема, енергетика, транспорт, вдосконалення митної інфраструктури, боротьба з незаконною міграцією і міжнародною злочинністю, захист навколишнього середовища.

До того, на початку листопада, у Мінську з робочим візитом перебувала делегація Європейської Комісії на чолі із заступником ке-

рівника Генерального директорату з питань зовнішніх зв'язків Х'ю Мінгареллі. Під час переговорів сторони обговорювали перспективи подальшої взаємодії Білорусі та Європейської Комісії з урахуванням рішення міністрів закордонних справ держав — членів ЄС про скасування візових санкцій для білоруських чиновників, включаючи главу держави Олександра Лукашенка. □

ХТО І ЯК НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО ЄВРОСОЮЗУ

У листопаді Європейська Комісія оприлюднила щорічну оцінку поступу до Євросоюзу країн-кандидатів на вступ до нього — Хорватії, Туреччини й Колишньої Югославської Республіки Македонії — і потенційних кандидатів: Албанії, Боснії і Герцеговини, Чорногорії, Сербії й Косово. Документ є своєрідним сигналом для цих держав — де в них справи більш-менш нормальні, а де щось треба підтягнути.

Країна	Політичні критерії	Економічні критерії	Правова сумісність з ЄС/Європейські стандарти
Хорватія Переговори про вступ розпочалися 3 жовтня 2005 року і проходять добре. 21 з 35 переговорних глав уже відкриті, 4 були попередньо закриті. Раніше цього року Єврокомісія окреслила перспективи щодо можливого часу технічного завершення переговорів в 2009 році.	Хорватія продовжує відповідати Копенгагенським політичним критеріям. Були адаптовані нові стратегії та плани дій, а також законодавство для реформування судової системи, державного управління і боротьби з корупцією. Країна здійснила деякі кроки для розв'язання питань з національними меншинами, включаючи повернення біженців. Країна продовжує брати активну участь у регіональному співробітництві. Однак суттєві виклики залишаються у ключових сферах — у судочинстві та функціонуванні державних інституцій, боротьбі з організованою злочинністю та корупцією. Потрібна подальша увага до прав національних меншин, особливо щодо повернення біженців. Те ж саме стосується розслідування воєнних злочинів. Є деякі проблеми з доступом Міжнародного трибуналу з колишньої Югославії до документів у Хорватії. Також потрібне активніше регіональне співробітництво та вирішення існуючих двосторонніх проблем з сусідами, особливо щодо визначення кордонів.	Хорватія має функціонуючу ринкову економіку. Вона буде здатною витримувати конкурентний тиск та ринкові умови всередині ЄС в середньостроковій перспективі, якщо й надалі наполегливо імплементуватиме широку програму реформ, щоб зменшити структурну слабкість. Економіка Хорватії є міцною. Забезпечено макроекономічну стабільність. Зайнятість зросла, безробіття продовжує зменшуватися. Покращено процедури для започаткування бізнесу. Однак суттєво збільшилася інфляція, головним чином через високі ціни на пальне й продукти харчування. Зріс зовнішньоторговельний дефіцит. Повільною була імплементация структурних реформ. Значні субсидії підприємствам не були використані ефективно для їх реструктуризації. Потрібно подальше покращення бізнесового середовища.	Хорватія покращила свою спроможність виконувати обов'язки члена Союзу. Значного прогресу було досягнуто в економічній та монетарній політиці, сфері інформаційного суспільства та медіа. Успіхи також зафіксовані в переговорних главах, що стосуються прокуратури, законодавства щодо захисту інтелектуальної власності, митного союзу, безпеки продуктів харчування та фінансових послуг. Однак попереду багато роботи, особливо в таких сферах як судочинство та фундаментальні права, довкілля, конкуренція, сільське господарство і сільськогосподарський розвиток.
Туреччина Переговори про вступ Туреччини до ЄС розпочалися 3 жовтня 2005 року і за останній рік просунулися вперед. Вісім з 33 переговорних глав було відкрито. Одна попередньо закрыта. Через невідповідність країни зобов'язанням відповідно до Анкарської угоди (це стосується вирішення кіпрської проблеми. — «Євробюлетень».) у грудні 2006 року ЄС вирішив заморозити 8 глав переговорів, але продовжувати інші.	Туреччина продовжує у достатній мірі відповідати Копенгагенським політичним критеріям. Однак прогрес у реформах був у 2008 році обмежений. Досягнуто покращення законодавства щодо свободи висловлювань, було зміцнено права власності немусульманських релігійних громад. Уряд збільшив фінансування в рамках Південно-Східного Анатолійського проекту, спрямованого на подолання економічних і соціальних труднощів на південному сході країни. Туреччина уникла політичної кризи, пов'язаної з рішенням Конституційного Суду у справі проти правлячої партії. Але в країні існує брак діалогу та духу компромісу між головними політичними силами, що негативно впливає на функціонування політичних інституцій і впровадження політичних реформ. Туреччина продовжує потерпати від терористичних атак Курдської робітничої партії, яка числиться в складеному ЄС списку терористичних організацій. Туреччині потрібна послідовна й широка програма політичних реформ, особливо що стосується конституції та судочинства.	Туреччина має функціонуючу ринкову економіку. Вона буде здатною витримувати конкурентний тиск і ринкові умови всередині Союзу в середньостроковій перспективі, якщо й надалі імплементуватиме всеосяжні реформи, спрямовані на подолання структурної слабкості. Економіка продовжує функціонувати добре, хоча її зростання нижче за можливе. Це сталося через уповільнення внутрішнього попиту, яке послідувало за імплементациєю стабілізаційної програми. Макроекономічна стабільність залишається слабкою через значні потреби в зовнішньому фінансуванні, що робить Туреччину вразливою до змін в очах інвесторів. Виконання бюджету було задовільним, але структурна нееластичність ринку праці погано впливає на створення нових робочих місць, особливо що стосується жінок і молоді. Уряд розробив нові ініціативи зі збільшення інвестицій в інфраструктуру, націлені на подолання високих відмінностей між регіонами. Значного прогресу досягнуто у сфері лібералізації цін в енергетичному секторі.	Туреччина покращила свою здатність до виконання обов'язків члена ЄС. Прогресу було досягнуто у наближенні до норм ЄС у сферах транс-європейської мережі, енергетики та науки й досліджень, фінансового контролю, вільного руху товарів, прав інтелектуальної власності, політики в галузі підприємництва й індустрії, антирастової політики, захисту споживачів і охорони здоров'я. Гірші справи у сферах сільського господарства, риболовлі, ветеринарії та фітосанітарії, держдопомоги, юстиції і внутрішніх справ, соціальної політики та зайнятості. Треба покращити функціонування адміністративних структур.

Країна	Політичні критерії	Економічні критерії	Правова сумісність з ЄС/ Європейські стандарти
Колишня Югославська Республіка Македонія Статус кандидата на вступ до ЄС країна отримала в грудні 2005 року.	Країна досягла деякого прогресу протягом останнього року, але все ще не відповідає Копенгагенським політичним критеріям. Імплементация Охридської рамкової угоди продовжує зміцнювати мультиетнічну демократію. Було ухвалено закон з використання мов національних меншин. Країна досягла прогресу в імплементації Угоди про асоціацію і стабілізацію з ЄС. Можна констатувати прогрес у реформі поліції й судочинства. Однак великі проблеми існують у ключових сферах. За оцінками місії ОБСЄ під час минулих парламентських виборів не було дотримано ключових міжнародних стандартів. Потрібен міцний і безперервний політичний діалог для ефективного функціонування політичних інституцій, особливо парламенту. Поширеною залишається корупція, хоча було здійснено низку кроків щодо боротьби з нею. Потрібно досягти того, щоб набір на державну службу став вільним від політичних преференцій.	Протягом останнього року економіка зміцніла й країна наблизилася до того, щоб стати функціонуючою ринковою економікою. Вона буде здатною витримувати конкурентний тиск і ринкові умови всередині Союзу в середньотерміновій перспективі, якщо рішуче імплементує спрямовану на зменшення значної структурної слабкості програму реформ. Макроекономічну стабільність було покращено через ефективніше збирання податків, що стало результатом зменшення податкового тягаря на працю, і через збільшення витрат на освіту та інфраструктуру. Однак загрозливим є погіршення торговельного балансу. Проблемаю залишається й стабільно високе безробіття, особливо серед молоді. Країна продовжує здійснювати структурні реформи. Завершено цінову лібералізацію. За останній рік суттєво зросли прямі іноземні інвестиції. Викликом залишається побудова привабливого бізнесового середовища, яке досі страждає від адміністративної слабкості.	Досягнуто гарного прогресу в законодавчому наближенні до норм і правил ЄС у великій кількості сфер: прокуратури, конкуренції, транспорту, підприємств та промислової політики, інформаційного суспільства й медіа, запровадженні біометричних паспортів. Однак проблемою є належне застосування законодавства, особливо у сферах вільного руху капіталів, оподаткування, харчової безпеки, ветеринарної та фітосанітарної політики.
Албанія Угоду про асоціацію і стабілізацію з ЄС (УАС) підписала у червні 2006 року. Тимчасова угода щодо торгівлі набула чинності й була імплементована належним чином. Ратифікація УАС країнами-членами наближається до завершення.	Албанія продовжувала успішно зміцнювати демократію й верховенство права. Просувалися вперед базовані на міжпартійному консенсусі ключові реформи: судочинства й виборча. Країна продовжувала грати конструктивну роль у підтримці регіональної стабільності та встановленні гарних стосунків з сусідами та іншими державами Західних Балкан. Однак потребують покращення культура діалогу між політичними партіями і незалежність державних інституцій, що дозволить політичній системі функціонувати ефективно. Особливо серйозною проблемою продовжують бути корупція й організована злочинність. Потребує уваги продовження реформи судочинства.	Албанія зробила подальші кроки для того, щоб стати функціонуючою ринковою економікою. Але швидке економічне зростання супроводжувалося збільшенням дефіциту зовнішньої торгівлі, що послаблювало зовнішні фінансові позиції країни. Водночас Албанія була успішною в стримуванні інфляції. Кращою стала фінансова політика, є прогрес у приватизації та в поліпшенні бізнесового середовища. Не було завершено реструктуризацію й приватизацію в енергетичному секторі, не забезпечено на належному рівні постачання енергоносіїв, і все це продовжує значно шкодити економічному розвитку. Подальші суттєві реформи потрібні для того, щоб у довгостроковій перспективі Албанія була здатною витримувати конкурентний тиск та ринкові умови в ЄС.	Албанія досягла прогресу в приведенні її законодавства, політик та інституційних спроможностей до європейських стандартів. Потрібні більші зусилля в імплементації законів. Триває досягнутий останніми роками прогрес у сферах митниці, конкуренції, вільного руху товарів та аудіовізуальної політики. Однак в інших сферах, таких як енергетика, транспорт, прокуратура, ветеринарний та фітосанітарний контроль, права інтелектуальної власності, просування обмежене. Потрібно покращення щодо боротьби з організованою злочинністю, торгівлею наркотиками та відмиванням грошей.

Країна	Політичні критерії	Економічні критерії	Європейські стандарти
Чорногорія Країна підписала УАС 15 жовтня 2007 року. Тимчасова угода щодо торгівлі набула чинності 1 січня 2008 року й була успішно імplementована. Ратифікація УАС триває.	Чорногорія досягла прогресу в покращенні законодавчої бази і в зміцненні інституційної інфраструктури. Триває імplementація ухваленої в жовтні 2007 року нової Конституції. Уряд продовжував пристосовуватися до нових умов, що виникли внаслідок проголошення країною незалежності, включаючи зміцнення державного управління й відігравання активної ролі в міжнародному та регіональному співробітництві. Країні потрібно активізувати зусилля в імplementації її законів та політик. Внутрішньополітичний консенсус є міцним щодо питань, пов'язаних з ЄС, але має бути таким і щодо інших сфер державного будівництва. Особливої уваги потребує завершення реформи судочинства. Незважаючи на деякий прогрес, корупція й організована злочинність залишаються особливими викликами.	Країна має подальший прогрес щодо запровадження функціонуючої ринкової економіки. Гарне економічне зростання покращило фінансові позиції, уможлививши додаткові капітальні інвестиції та подальше зменшення зовнішнього державного боргу. Але макроекономічна стабільність ослабла через збільшення інфляції та зовнішню вразливість, яка зросла через торговельний дефіцит. Пришвидшилися структурні реформи та приватизація. Але ключовим викликом для економічного розвитку залишається дефіцит верховенства права. Щоб Чорногорія змогла в середньостроковій перспективі витримувати конкурентний тиск та ринкові умови в ЄС, потрібно завершення й імplementації триваючих нині реформ.	Значного прогресу було досягнуто у сферах вільного руху послуг, митниці, оподаткування та сільського господарства. Деякий успіх можна відзначити у сферах вільного руху товарів, конкуренції, прокуратури, прав на інтелектуальну власність, індустрії, середнього й малого підприємництва, харчової безпеки, а також юстиції, свободи й безпеки. Недостатнім залишається прогрес у галузях транспорту, енергетики, довкілля та інформаційного суспільства, розвитку статистичної системи.
Боснія і Герцеговина УАС було підписано в червні 2008 року.	БіГ досягла деякого прогресу у виконанні політичних критеріїв протягом першої половини 2008 року. Крім зусиль, що призвели до підписання УАС, країна продовжувала втілювати стратегію реформування державного управління й національний план з розвитку сектору юстиції. Державний суд продовжував розслідування військових злочинів; судові справи були загалом проведені в розумних часових рамках і відповідно до міжнародних визнаних принципів. Муніципальні вибори в жовтні 2008 року були проведені відповідно до міжнародних стандартів. Однак брак консенсусу щодо головних питань державного будівництва, часті ризики щодо дотримання Дейтонської/Паризької мирної угоди та провокативна риторика зачіпає функціонування інституцій, продовжує уповільнювати реформи й ставить під сумнів уже існуючі досягнення — особливо так було в другій половині цього року. Керівництво досі не продемонструвало достатньої спроможності взяти належне політичне лідерство та відповідальність. Роль, яку грає в політиці етнічна належність, завдає шкоди функціонуванню демократичних інституцій та загальному управлінню країною. Не було прогресу в конституційній реформі, широко розповсюджена корупція.	Боснія і Герцеговина має деякий, хоча й недостатній прогрес у напрямку перетворення на функціонуючу ринкову економіку. Макроекономічна стабільність послабилася внаслідок погіршення торговельного балансу, зростання інфляції та експансіоністської фінансової політики. Значною проблемою залишається стабільно високий рівень безробіття. Втім, було покращено фінансову координацію, на початку вересня створено Національну фінансову раду. Сектор малих і середніх підприємств мав кращий доступ до фінансування. Подальші суттєві реформи повинні бути прискорені, щоб дати змогу країні в довгостроковій перспективі витримувати конкурентний тиск та ринкові умови в ЄС.	Прогресу було досягнуто у сферах митниці, оподаткування, сільського господарства, транспорту, віз, прикордонного менеджменту, притулку та міграції. Однак потрібні активніші зусилля у сферах вільного руху товарів, людей та послуг, зайнятості та соціальної політики, державної допомоги, енергетики, довкілля та статистики. Те ж саме стосується боротьби з організованою злочинністю, торгівлею наркотиками та відмиванням грошей.

Країна	Політичні критерії	Економічні критерії	Європейські стандарти
Сербія УАС та тимчасову угоду з питань торгівлі підписано 29 квітня 2008 року. Однак пізніше Рада ЄС вирішила, що ратифікація УАС та імплементація торговельної угоди залежатиме від цілковитого співробітництва Сербії з Міжнародним кримінальним трибуналом щодо колишньої Югославії.	Протягом року був незначний законодавчий поступ, оскільки на роботі уряду й парламенту позначалися розбіжності між політичними партіями щодо ключових політичних питань. Домінували теми Косова та європейської інтеграції. Сербія зробила важливий прогрес у співробітництві з міжнародним трибуналом, включаючи арешт Радована Караджича і Стояна Упланіна. Парламент ратифікував УАС у вересні 2008 року й розпочав роботу над пакетом законопроектів. Сербія має гарну здатність у державному управлінні. Було зміцнено структури, пов'язані з європейською інтеграцією і схвалено Національну програму з інтеграції в ЄС. Регуляторні органи працювали добре, хоча й у важких умовах. Треба забезпечити незалежність, відповідальність та ефективність судової системи. Широко розповсюдженою залишається корупція. Загалом захищеними є громадянські й політичні права. Вплив на відносини між Сербією та ЄС справило проголошення незалежності Косово. Сербія відкликала послів з країн, що визнали незалежність Косово, в тому числі з членів ЄС, але згодом повернула їх. Белград досі опонує зміні конфігурації міжнародної цивільної присутності в Косово та розміщенню там місії ЄС.	Сербська економіка продовжує суттєво зростати, країна зробила деякий прогрес в напрямку створення функціонуючої ринкової економіки. Але водночас мав місце дисбаланс зовнішньої торгівлі, посилення вразливості економіки у зв'язку з міжнародною фінансовою кризою. Фінансова політика залишається експансіоністською, що сприяло збільшенню в 2008 році інфляційного тиску. Важливим викликом є безробіття. Деякого прогресу досягнуто в приватизації, але уповільнилися структурні реформи. Країна продовжує бути привабливою для прямих іноземних інвестицій, однак деякі інвестори потерпають від нестабільного політичного клімату. Немає конкурентного й динамічного приватного сектору. Подальші зусилля потрібні для того, щоб Сербія була здатною в довгостроковій перспективі витримувати конкурентний тиск та ринкові умови в ЄС.	Завдяки гарному адміністративному функціонуванню Сербія має можливості імплементувати УАС та Тимчасову торговельну угоду з ЄС. Певного прогресу було досягнуто у сфері вільного руху товарів, покращено роботу митниці й податкової адміністрації. Однак незначними є результати щодо приведення законодавства до європейських стандартів, незначного прогресу досягнуто у сфері інформаційного суспільства і медіа. Досі немає ефективної системи державного фінансового контролю. Серйозною проблемою залишається відмивання грошей та організована злочинність.
Косово У лютому Косово проголосило незалежність й схвалило Конституцію, яка набула чинності 15 червня. ЄС направив туди Місію з верховенства права та призначив спеціального представника. Було розпочато реконфігурацію місії ООН в Косово. Європейська Рада проголосила готовність ЄС допомагати Косово в економічному та політичному розвитку через чіткі європейські перспективи, які має весь регіон.	Після проголошення незалежності ситуація з безпекою залишається відносно спокійною, винятком були два серйозні інциденти на півночі краю. Косово продовжує співробітничати з міжнародним співтовариством. Конституція країни відповідає міжнародним стандартам. Схвалено багато ключових законів. Однак уряду треба забезпечити належне адміністративне функціонування. Зміцнення верховенства права, антикорупційної політики, боротьба проти організованої злочинності та поглиблення діалогу та злагоди між громадами є головними політичними викликами.	Економіка Косово зростала краще, ніж за попередні роки, проте прогрес в напрямку створення функціонуючої ринкової економіки дуже обмежений і недостатній. Макроекономіка була позначена слабкою імплементацією бюджету, зростанням інфляції, дуже високим рівнем безробіття та зовнішньоторговельним дисбалансом. Позитивом є активність динамічного приватного сектору. Ненадійне постачання енергосистем, брак кваліфікованих кадрів та слабка інфраструктура є головними проблемами для економічного розвитку. Значні реформи й великі обсяги інвестицій потрібні для того, щоб уможливити для Косово здатність в довгостроковій перспективі витримувати конкурентний тиск та ринкові умови в ЄС.	Косово досягло певного успіху в наближенні законодавства та політик до європейських стандартів, особливо у сферах митниці, сільського господарства та вільного руху товарів. Проте дуже мало зроблено для ефективного застосування законів. Більші зусилля потрібні щодо наближення та імплементації міжнародних стандартів, особливо що стосується боротьби з організованою злочинністю, відмиванням грошей, наркотиків, оподаткування, енергетики та зайнятості.

«ДЛЯ РОЗ'ЯСНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЄС ПОТРІБНА ПРОСТА, АРГУМЕНТОВАНА Й ЗРОЗУМІЛА ЛЮДЯМ МОВА»

У брюссельському журналі «Парламент» було опубліковано статтю Віце-президента Європейської Комісії Марго Валлстром, яка відповідає за інституційні відносини й комунікаційну стратегію. В ній ідеться про надзвичайно важливе для сьогодення завдання Євросоюзу: ефективно інформувати громадян країн-членів про свою діяльність, причини тих чи інших кроків, їхні можливі наслідки для життя кожного.

За дискусіями про фінансову кризу та візит президента Франції Ніколя Саркозі майже непоміченою у Страсбурзі минулого місяця пройшла історична подія: разом із Віце-президентом Європарламенту Алехо Відал Квадрасом та державним міністром Франції Жан-П'єром Жуйє я від імені Єврокомісії підписала спільну декларацію «Розповідаючи про Європу в партнерстві». Цей двосторінковий текст зобов'язує наші інституції і країни-члени працювати разом у плануванні й виробленні пріоритетів щодо роз'яснення громадянам питань, пов'язаних з ЄС. Вони мають право знати, що відбувається на рівні ЄС, і мають право брати в цьому участь.

Зараз тема кращого інформування людей зазвичай впливає на поверхню тоді, коли є проблеми з довірою до ЄС та його інституцій. Якщо явка на виборах до Європарламенту низька, чи коли відхилено на референдумі в одній з країн-членів угоду — тоді політики починають говорити про потребу кращого роз'яснення, діалогу з громадянами. Але потім про це забувають, і все повертається до звичного стану. Ми не можемо дозволити собі чинити так і далі.

Невдачі на референдумах у Франції, Нідерландах та Ірландії (щодо схвалення Конституційного договору ЄС та Лісабонської угоди. — «Євробюлетень») підкреслили розрив між ти-

ми, хто виробляє політику в Європі, та її громадянами. А відтак і важливість спілкування. Ми не можемо розцінювати «ні», яке сказали Лісабонській угоді в Ірландії, як лише національне питання або як лише проблему ратифікації.

Труднощі, з якими ми зіткнулися в роз'ясненні громадянам Лісабонської угоди (а до неї — Конституційного договору), є типовими для всього ЄС. Можливо, роз'яснювати 400-сторінковий правовий документ є величезним комунікаційним викликом, але це те, перед чим нам довелося постати. Є кілька уроків, які можуть бути винесені з ірландського референдуму — як роз'яснювати людям і положення угоди, і пов'язані з Євросоюзом питання загалом. Навіть ті виборці в Ірландії, які голосували за угоду, у постреферендумному опитуванні визнали: кампанія «проти» була переконливішою. Євросоюз використовував занадто бюрократичну, незрозумілу для пересічних людей мову. Отже, є гостра потреба в простій, з промовистими фактами мові, яку люди можуть легко сприймати.

Кампанія «проти» Лісабонської угоди в Ірландії була також кращою щодо спрямованості на молоді й жінок. Зрозуміло, що з боку ЄС слід було вести роботу щодо ширшої аудиторії. Причому щодо жінок і молоді через медіа, якими вони користуються най-

більше — відповідні телеканали та радіостанції, інтернет сайти й друковані видання.

Також правдою є й те, що не було ефективної протидії дезінформації про Лісабонську угоду. Під час громадської дискусії використовувалося багато фальшивих аргументів — наприклад, що після набуття угодою чинності молодих ірландців забиратимуть в армію ЄС. Подібні вигадки настійливо нав'язувалися протягом усієї кампанії.

Такі євроміфи нам добре відомі, однак ми досі маємо проблеми з їхнім похованням. Це те, чим на практичному рівні Єврокомісія має займатися в контексті партнерства з країнами-членами.

Голосування в Ірландії також показало, що інтернет переважно домінував у кампанії опонентів Лісабонської угоди. Це також було притаманне французькому й нідерландському референдумам й підкреслює ще одну проблему — політичний істеблішмент надто велику увагу приділяє «звичайним» медіа, особливо газетам. А світ швидко змінюється, і медійний ландшафт разом із ним. Прихильники Європи не можуть уникнути дебатів, і якщо вони мають місце в інтернеті, то ми повинні бути там присутніми.

Крім процесу ратифікації Лісабонської угоди, наступним важливим екзаменом для нас будуть вибори до Європарламенту. Оцінками стане участь у них громадян країн-членів.

Ми не повинні боятися політичних протиріч і пристрасних дебатів. Якщо не будемо разом з людьми, то з ними будуть інші — часто з меншою турботою про нинішню ситуацію й великі виклики, перед якими ми стоїмо. Якщо громадяни не є адекватно поінформованими, якщо їм не пояснюють зрозумілою мовою про питання й підходи ЄС, угоди, які підписали представники їхніх урядів, то є ризик генерування кризи легітимності. Дякуючи французькому президентству і політичній волі Європарламенту, ми в жовтні підписали згаданий мною документ. Це є спільним визнанням того, що роз'яснення дій Союзу є зараз першочерговим завданням для нього. Ми повинні бути впевненими, що це відбувається й робиться ефективно. ■

ОПРИЛЮДНЕНО ПЛАН РОБОТИ НА НАСТУПНИЙ РІК

Європейська Комісія схвалила свою робочу програму на 2009 рік. Документ містить перелік основних ініціатив, які Брюссель запланував до впровадження.

— Ми пропонуємо амбіційний календар роботи на 2009 рік, — заявив Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу. — Будемо намагатися зміцнити досягнення останніх чотирьох років, як і раніше фокусуємось на отриманні результатів для європейських громадян та бізнесу. Пріоритетною для Єврокомісії буде протидія фінансовій кризі й вирішення питань, які хвилюють людей в ЄС: зміна клімату, міграція та розвиток.

Пріоритети робочої програми ґрунтуються на чотирьох засадах.

Зростання та зайнятість. Комісія сфокусується на економічній реформі та спеціальних заходах, націлених на відбудову довіри — щоб допомогти Євросоюзу впоратися з економічною й фінансовою кризою.

Зміна клімату й стала Європа. Головним викликом тут є успішне підписання відповідної угоди на міжнародному форумі, який відбудеться наступного року в Копенгагені.

Громадяни. Будуть впроваджені заходи, покликані допомогти громадянам як споживачам, а також застосовані нові підходи щодо свободи, безпеки та правосуддя. Під особливою увагою буде боротьба проти тероризму та організованої злочинності.

Міжнародні виклики. У присвячених їм розділах програми пріоритетними є питання відбудови Грузії, трансатлантичних відносин, розширення, Європейської політики сусідства та світової торгівлі.

Також важливим для Єврокомісії у 2009 році буде її внесок у дебати щодо питань

бюджету — тобто формування майбутніх пріоритетів Союзу та їхнього фінансування. Забезпечення простішої й кращої, без зайвого адміністративного навантаження регуляторної бази залишається ключовим пріоритетом законодавчої роботи Комісії на 2009 рік. У програмі виписані спеціальні заходи щодо цього.

2009 рік буде для ЄС специфічним: у червні відбудуться вибори до Європарламенту, відповідно завершується мандат нинішньої Єврокомісії. Все це також враховано. Брюссель продовжуватиме розвивати низку започаткованих недавно ініціатив, а також завершуватиме ті, які розпочалися раніше. ■

ЄВРОКОМІСІЯ ВІДЗНАЧИЛА ПІВСТОЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ

У листопаді свій півстолітній ювілей відсвяткувала Європейська Комісія. Церемонія відбулася у її штаб-квартирі — будівлі Берлеймонт у Брюсселі.

Участь у церемонії взяли Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу, Президент головної в ЄС Франції Ніколя Саркозі та

Президент Європарламенту Ганс-Герт Поттерінг. Головним елементом святкування було вшанування пам'яті одного з батьків-заснов-

ників ЄС — Жана Моне. Свого часу він був першим керівником правління Європейського об'єднання вугілля і сталі — праобразу Європейської Комісії.

На честь ювілею Єврокомісії та 120-річчя самого Жана Моне, яке в ЄС також відзначають цього року, на його честь назвали залу засідань Колегії Єврокомісії. Він народився в листопаді 1888 року у французькій провінції Коньяк, був одним з найвидатніших політичних діячів своєї епохи — зокрема, заступником Генерального секретаря Ліги націй. Похований Жан Моне у паризькому Пантеоні.

Нинішній Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу є її одинадцятим керівником. Цей найважливіший орган ЄС також очолювали Вальтер Холлштейн (1958–1967), Жан Рей (1967–1970), Франко Мальфатті (1970–1972), Сікко Маншольт (1972–1973), Франсуа-Хав'єр Ортолі (1973–1977), Гастон Торн (1981–1985), Жак Делор (1985–1995), Жак Сантер (1995–1999) і Романо Проді (1999–2004). ■

Жан Моне (зліва) і Робер Шуман.

ЄВРОСОЮЗ ПОСТАЄ ПЕРЕД ПРОБЛЕМОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИРОВИНОЮ

Європейська Комісія виробила нову стратегію забезпечення європейської індустрії сировинними матеріалами.

— Ми повинні забезпечити безперешкодний доступ європейської промисловості до сировинних матеріалів, — заявив Віце-президент Єврокомісії Гюнтер Ферхойген, який відповідає за питання підприємств та індустрії. — Ми потребуємо чесної гри на зовнішніх ринках, а також належної законодавчої бази всередині ЄС, щоб забезпечити стаке постачання сировинних матеріалів із власних джерел й покращити ефективність їх використання та поширення повторної переробки. Метою є забезпечення лідерства європейської індустрії в нових технологіях та інноваціях.

Зараз загальна ситуація виглядає такою. Промисловість ЄС потребує сировинних матеріалів і для виробництва продукції високих технологій, і для споживчих товарів. Водночас вона дуже залежить від їхнього імпорту. При цьому часто багаті на ресурси країни намагаються зупинити або уповільнити експорт сировини, щоб поставити в кращі умови свою промисловість.

Наразі існує понад 450 експортних обмежень на понад 400 різних сировинних матеріалів (наприклад, на метали, деревину, хімікати, шкіри), включаючи вторинні сировинні матеріали — наприклад, металобрухт.

Скажімо, Росія практикує експортне мито на вивезення дерева, що зачіпає європейських виробників і ставить під загрозу тисячі робочих місць у ЄС.

Інша проблема: видобуток багатьох важливих сировинних матеріалів сконцентровано в обмеженій кількості країн. Наприклад, Китай видобуває 95% рідкісних копалин, які використовуються у виробництві електроніки, рідкокристалічних екранів, магнітів тощо; Бразилія — 90% ніобію, який потрібен для виготовлення газових труб та суперсплавів для авіабудування; Південна Африка — 79% всього родіуму, який використовують для виробництва автомобільних каталізаторів.

Більше того, джерела важливих сировинних матеріалів все більше зосереджуються в частинах світу, яким бракує політичної та економічної стабільності. Понад 50% важливих запасів сконцентровано в країнах, де ВВП на душу населення становить 10 доларів на день чи менше.

Водночас сировинні матеріали є важливими для виробництва високотехнологічної продукції. Наприклад, при виробництві мобільних телефонів використовують 40 різних сировинних матеріалів, таких як літій, ко-

бальт, сурма, тантал. Отримати їх стає дедалі важче. У комп'ютерах 60 сировинних матеріалів, деякі з них не видобуваються в Європі. При цьому на світовому ринку зростає попит на такі матеріали, особливо з боку Китаю та Індії.

Отже, Єврокомісія рекомендує Євросоюзу насамперед визначити пріоритетні сировинні матеріали. А інтегрована стратегія щодо них має базуватися на трьох головних стовпах. Перший — чесний доступ до сировинних матеріалів на світових ринках, боротьба з експортними обмеженнями. Другий — створення належної законодавчої бази для забезпечення сталого постачання сировинних матеріалів з джерел ЄС. Третій — збільшення ефективності використання цих ресурсів і поширення їхньої вторинної переробки в Євросоюзі.

Єврокомісія особливо наголошує на останньому. Бо саме завдяки переробці можна зменшити залежність від імпорту сировинних матеріалів. До того ж, на переробку витрачається менше енергії, ніж на первинне виробництво. Наприклад, вторинна переплавка лому алюмінію потребує лише 5% енергії порівняно з першою виправкою. ■

РАДА І ЄВРОПАРЛАМЕНТ УЗГОДИЛИ ПАРАМЕТРИ БЮДЖЕТУ—2009

21 листопада представники Європейського Парламенту та Ради Міністрів ЄС досягли загальної згоди щодо бюджету ЄС на 2009 рік.

Порівняно з 2008-м роком всі витратні статті бюджету зростуть, досягаючи загалом 116,7 млрд євро, або ж 0,894% сумарного валового національного доходу країн ЄС. 44,7% цих коштів буде витрачено на політику гуртування та конкурентоспроможності для зростання та розвитку, 31,9% — на пряму допомогу та витрати, пов'язані з ринками, 10,9% — на розвиток сільськогосподарських регіонів, 5,7% — на загальні адміністративні витрати, 5,5% — на роль ЄС як глобального гравця, 1,1% — на громадянство, свободи, безпеку та правосуддя, 0,2% — на післявступні компенсації для Болгарії та Румунії.

Друге читання бюджету ЄС на 2009 рік в Європейському Парламенті має відбутися 18 грудня. ■

КОМІСІЯ ЗАКЛИКАЄ ЗНЯТИ ОБМЕЖЕННЯ НА РУХ РОБОЧОЇ СИЛИ

Трудова міграція з країн, які стали членами ЄС в 2004 та 2007 роках, позитивно вплинула на економіку «старих» членів Союзу й не спричинила серйозних потрясінь на їхніх ринках праці. Це впливає з оприлюдненого Європейською Комісією дослідження.

Статистика населення держав ЄС та дані досліджень ринку праці показують, що середня частка громадян з країн, які приєдналися до ЄС у 2004 році (ЄС-10) і живуть зараз у країнах ЄС-15, зросла від 0,2% у 2003 році до 0,5% в кінці 2007-го. Протягом того ж самого періоду частка громадян Болгарії та Румунії, які мешкають в ЄС-15, зросла від 0,2% до 0,5%.

Більшість мобільних працівників із вступників 2004 року — переважно з Польщі, Литви та Словаччини — переїхали до Ірландії та Великої Британії, тоді як Іспанія та Італія стали головними країнами призначення для румунів. Ймовірно, що внаслідок нинішніх економічних катаклізмів відбудеться зменшення попиту на робочу силу, відповідно й скорочення трудових потоків всередині ЄС.

Сьогодні чотири країни Союзу — Німеччина, Австрія, Бельгія та Данія — різною мірою продовжують обмежувати доступ до своїх ринків праці робітників з Польщі, Чехії, Словаччини, Угорщини, Словенії, Естонії, Литви та Латвії. Обмеження загалом мають бути скасовані до 30 квітня 2009 року, але можуть бути й продовжені — якщо існуватиме серйозна загроза для того чи іншого ринку праці. Так звана перша фаза перехідних домовленостей з Болгарією та Румунією, яка дозволяє країнам ЄС тимчасово обмежувати вільний доступ робочої сили з цих країн, завершується 31 грудня 2008 року.

— Право працювати в іншій країні Євросоюзу є фундаментальною свободою для його громадян, — заявив Комісар ЄС з питань зайнятості, соціальних справ та рівних можливостей Владімір Спідла.

— Я закликаю країни-члени подумати над тим, чи справді досі потрібні тимчасові обмеження щодо вільного руху робочої сили з огляду на дані, що містяться в оприлюдненій нами доповіді. Зняття обмежень зараз могло б не лише мати економічний сенс, але також допомогти вирішити деякі проблеми, такі як незадекларована праця і фіктивна самозайнятість. □

БРЮССЕЛЬ ОПРИЛЮДНИВ ПЛАН ВІДНОВЛЕННЯ

Європейська Комісія оприлюднила План відновлення зайнятості й зростання.

Метою є збільшення попиту та відновлення довіри в європейській економіці. План базується на двох взаємопосилюючих елементах.

По-перше, заплановано короткотермінові заходи, щоб збільшити споживчий попит, зберегти робочі місця й допомогти відновити довіру. По-друге, передбачено інвестиції — щоб забезпечити більше зростання й стале процвітання на довгий термін. Єврокомісія закликає держави-члени до запровадження таких фінансових стимулів загальним обсягом близько 200 млрд євро, або 1,5% від ВВП ЄС. Джерелами мають бути національні бюджети (близько 170 млрд, або 1,2% ВВП), і бюджет ЄС та Європейського інвестиційного банку (30 млрд, або 0,3% ВВП).

Єврокомісія вважає, що бюджетні гроші мають піти на підтримку екологічних ініціатив, кредити промисловості, а також компенсувати

зниження податків. Кошти, які надаватимуться державами на підтримку економіки, мають бути в майбутньому повернені.

Запропоновані Єврокомісією заходи не мають вигляду конкретного плану щодо того, скільки грошей і на що витратити країнам-членам. Це набір напрямків витратання коштів. Що ж до коштів, передбачених до виділення з бюджету ЄС, то 5 млрд з них планується витратити на додаткову енергетичну інфраструктуру та створення доступу до високошвидкісного інтернету, 2,1 млрд євро — на енергоефективність будинків, 0,5 млрд євро — на підтримку транс-європейських транспортних мереж, ще 0,5 млрд євро — на інші проекти. Витрати Європейського інвести-

ційного банку на кредитування нових проектів на 2009 рік пропонується затвердити в сумі 15,6 млрд євро.

— Виняткові часи підштовхують до виняткових дій, — заявив Президент Єврокомісії Жозе Мануель Баррозу. — Зайнятість і добробут наших громадян під загрозою. Європа має поширити на сектор реальної економіки ту безпрецедентну координацію, яку вона застосувала на фінансових ринках. Цей План з відновлення є великим, рішучим, стратегічним і сталим. Він будуватиметься на пропозиціях Єврокомісії від 29 жовтня, які були першим кроком у досягненні підтримки фінансового сектору й вирішенні проблем реальної економіки. □

«МИ ЗДАТНІ ПІДГОТУВАТИСЯ ДО ДЕМОГРАФІЧНИХ ЗМІН»

Серйозною проблемою для Європейського Союзу є старіння населення. Але ЄС уже має план дій з протистояння їй. Про це розповів у виступі на брюссельському демографічному форумі «Кращі суспільства для сімей та людей похилого віку» Комісар ЄС з економічних та монетарних питань Жоакін Алмунія.

— Зараз наша увага сфокусована на термінових заходах із протидії фінансовій кризі та економічному уповільненню. Але дуже важливо не пропустити ознак поступовіших, але так само драматичних змін, спричинених збільшенням тривалості життя й низьким рівнем народжуваності.

Старіння населення — один з найбільших факторів, які в XXI столітті змінюють форму наших економік і суспільств. І воно не є питанням віддаленого майбутнього, це відбувається зараз. Населення віком 60 років і старше зростає на 2 млн осіб щороку. Водночас збільшення населення працездатного віку швидко уповільнюється, оскільки народжені в епоху бебі-буму починають виходити на пенсію. Сьогодні в ЄС один пенсіонер припадає на чотирьох працюючих, але така пропорція поступово зменшуватиметься. Якщо не буде вжито заходів, то в 2060 році вона становитиме два до одного.

Звичайно, слід вітати те, що люди живуть довше й здоровішим життям. Це одне з головних досягнень наших суспільств. Однак вплив старіння населення на економіку робить важчим фінансування нашої нинішньої соціальної моделі й підтримки її для майбутніх поколінь. Суттєво знизиться рівень зайнятості, тоді як збільшення соціальних витрат, особливо на пенсії та охорону здоров'я, дуже зростає.

Зараз ми переглядаємо наші, пов'язані з віком, припущення щодо соціальних витрат, базуючись на нових демографічних прогнозах, і плануємо оприлюднити їх наступ-

ної весни. Однак вже можемо стверджувати: нинішня економічна й соціальна моделі потребують суттєвої модернізації. Це стосується фінансової політики та пенсійної реформи, змін у системі охорони здоров'я, материнства й дитинства. Якщо ми не спрямуємо державні фінанси в раціональне русло, не збільшимо рівень зайнятості серед робітників старшого віку — від 50 і більше, якщо не реформуємо систему соціальних виплат, водночас зберігаючи пристойні пенсії для всіх, то залишимо важкий спадок для наших дітей і внуків.

Отже, Європейська Комісія розробила спрямовану на подолання викликів старіння стратегію, яка була викладена в її повідомленні 2006 року. Зараз можна зробити кілька висновків.

Фінансова політика. Щоб забезпечити стабільне державне фінансування на довгострокову перспективу, країнам-членам треба в середній перспективі зменшити державні борги. Це б забезпечило деякий бюджетний простір для маневру до того, як вплив старіння на економіку досягне апогею.

Минулими роками в бюджетному процесі був важливий прогрес. Однак рівень боргів залишається в ЄС надто високим. Більше того, на них впливають нинішні термінові заходи з підтримки банківського сектору. Навіть у цей надзвичайний час, коли Пакт стабільності й зростання дозволяє певну гнучкість у фінансовій політиці, важливо, щоб уряди враховували фактор старіння населення в їхніх бюджетних планах і витрачали фінанси раціонально.

Мають бути зафіксовані витрати на пенсії та охорону здоров'я. Покращення ефективності є одним із засобів забезпечення довгострокової фінансової життєздатності системи. Однак ця ефективність ніколи не повинна бути за рахунок якості нашої соціальної системи. Її основою завжди будуть принципи адекватності й доступу. Ми маємо подумати, яким чином добре організовані реформи можуть покращити нинішню ситуацію, підкоригувати її.

Другий надзвичайно важливий елемент нашої стратегії — **збільшення рівня зайнятості**. Оскільки зараз ми входимо в певний економічний спад, дуже важливими будуть

активна політика на ринку праці та податкові реформи — це допоможе убезпечитися від втрати робочих місць у короткостроковій перспективі й збільшити зайнятість у середньостроковій. Особливо нам треба і надалі збільшувати участь жінок і працівників старшого віку у ринку праці. Вони представляють величезний ресурс для європейської економіки.

Щодо старших працівників певного прогресу вже досягнуто, але можна зробити більше. Зайнятість їх суттєво зросла протягом останніх років. Але все ще лише 50% людей працюють до 60 років. Ми маємо допомогти тим 50 та 60-літнім залишатися на ринку праці, забезпечувати їх можливість підвищувати кваліфікацію, особливо щодо навичок у володінні комп'ютером. Хоча загалом покращення освіти та тренінгів є пріоритетом для всіх вікових груп — і з огляду на потребу зменшення безробіття, і задля збільшення продуктивності праці. Від останнього дедалі більше залежатиме економічне зростання.

Ну й кілька слів про роль **міграції** у протистоянні демографічним викликам. Будучи найдинамічнішим джерелом зростання населення в Європі, імміграція є ключовим інструментом для зменшення впливу старіння. Європа вже стоїть перед лицем дефіциту висококваліфікованих робітників в деяких ключових секторах, і мігранти можуть відігравати надзвичайно важливу роль у покритті цього дефіциту.

Але міграційні потоки можуть лише частково зменшити вплив старіння. Мігранти також виходять на пенсію, та й рівень народжуваності серед них з часом наближається до того ж, що й у місцевого населення. Отже, збільшення міграції не є раціональним рішенням. Хоча й маємо визнати, що як тимчасовий засіб вона є дуже важливою для відповіді на виклики старіння населення.

А воно справді впливає на всі сфери життя, на економіку й суспільства, на кожну людину. Але я оптиміст. Ми можемо підготуватися до демографічних змін навіть у сьогоднішньому важкому економічному кліматі. Більше того, можемо використати це як можливість просунути заплановані раніше реформи, спрямовані на сталий розвиток. ■

ВІДБУВСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ МОЛОДІ

На початку листопада в Євросоюзі відбувся Європейський тиждень молоді. Сотні заходів — політичні дискусії, конференції, акції тощо — були організовані в усіх куточках Союзу. Лише у Брюсселі вони зібрали близько 200 відібраних раніше молодих учасників.

— Європейська Комісія завжди консультується з молоддю, коли йдеться про речі, які її зачіпають, — заявив Комісар ЄС з питань освіти, тренінгів, культури та молоді Ян Фігель. — Я вражений безпрецедентною кількістю подій, які були орга-

нізовані в рамках Європейського тижня молоді в усьому ЄС. Тиждень європейської молоді є також нагодою відзначити 20-ту річницю програм Євросоюзу з допомоги молоді. Ними скористалися вже понад 1,5 мільйона молодих людей. Через них вони

набули нових знань і безцінного міжкультурного досвіду.

Європейські тижні молоді було започатковано в 2003 році. Спочатку вони проходили кожні два роки, а зараз Європейська Комісія організовує їх кожні 18 місяців. ■

БРЮССЕЛЬ ЗАКЛИКАЄ ДО БОРОТЬБИ З НАСИЛЛЯМ ПРОТИ ЖІНОК

25 листопада в ЄС

відзначали Міжнародний день боротьби з насиллям проти жінок. Європейська Комісія з цієї нагоди підкреслила свої зобов'язання щодо протидії усім формам ґендерної нерівності та правопорушень, а також щодо забезпечення реінтеграції жертв у тісному співробітництві з країнами-членами і громадськими організаціями.

— Боротьба з насиллям проти жінок означає пропаганду миру й людської безпеки на міжнародному рівні, — заявила Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Сьогодні важливо ще раз наголосити на нашій опозиції усім формам порушень, базованих на статі, й підтримати міжнародний рух за збільшення ролі жінок і ґендерну рівність. Повторювані випадки сексуальних порушень проти жінок

в східному Конго роблять повну імплементацію Резолюції ООН № 1325 ще більше важливою. Вона стосується захисту жінок під час збройних конфліктів і намагається посилити їхню роль у побудові миру. Тому у вересні цього року я попросила 40 жінок-лідерів з усього світу приєднатися до мене в листі до Генерального секретаря ООН Пан Гі Муна з пропозицією провести міністерську зустріч щодо імплементації цієї резолюції в 2010 році.

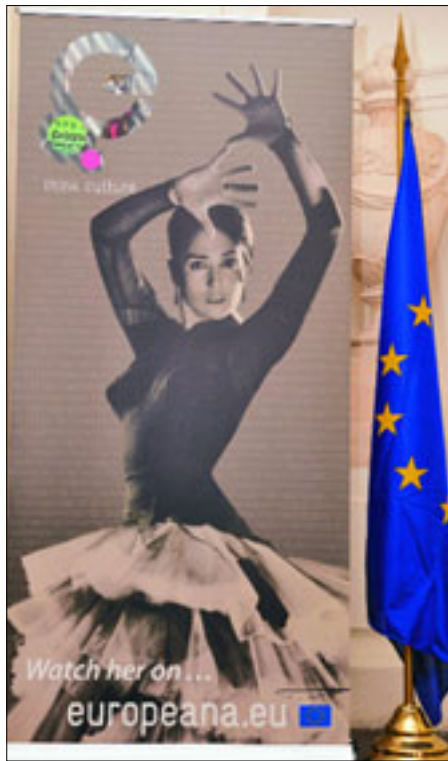
Резолюція ООН № 1325 була першою ухваленною цією організацією резолюцією щодо впливу війни на жінок та внеску їх у вирішення конфліктів та підтримку миру. А Міжнародний день боротьби з насиллям проти жінок відзначається з 1981 року. 25 листопада 1960 року в Домініканській Республіці за наказом її тодішнього диктатора Рафаеля Трухільйо були жорстоко вбиті політичні активістки Патріа Мерседес, Марія Аргентина та Антонія Марія Тереза Мірабель. ■

ЄВРОБАРОМЕТРУ — 35 РОКІВ

У Листопаді відзначила своє 35-річчя соціологічна служба Європейської Комісії — ЄВРОБАРОМЕТР. Від 1973 року він фіксує зміни у громадській думці в країнах Євросоюзу, таким чином допомагаючи відповідним органам готувати законопроекти, ухвалювати рішення й оцінювати результати діяльності європейських інституцій.

Дослідження Євробарометру, як правило, стосуються важливих питань, які турбують європейців: соціальної ситуації, здоров'я, зміни клімату, довкілля, розширення, Євро і так далі. З нагоди ювілею служби в Брюсселі відбулася прес-конференція. Участь в ній взяли (на фото: зліва направо), засновник Євробарометру Жак-Рене Раб'є, державний міністр Франції Жан-П'єр Жуйє та Віце-президент Єврокомісії Марго Валлстром, яка відповідає за інституційні відносини та комунікаційну стратегію. ■

ЗАПРАЦЮВАЛА ЄВРОПЕЙСЬКА ЦИФРОВА БІБЛІОТЕКА

20 листопада відбулося офіційне відкриття Європейської цифрової бібліотеки — Europeana. Вона надає вільний та швидкий доступ до європейської культурної спадщини та шедеврів. Адреса бібліотеки — <http://www.europeana.eu>.

Понад 1000 культурних установ з усієї Європи надали для неї свої матеріали. Отже, доступними в режимі он-лайн є понад 2 млн книг, карт, записів, фотографій, архівних документів, малюнків та кінофільмів. Комісар ЄС з питань інформаційного суспільства та ЗМІ Вівіан Редінг зауважила, що метою є досягти 10 млн оцифрованих об'єктів на Europeana до 2010 року.

Створення бібліотеки було головною метою затвердженої Європейською Комісією 2005 року Ініціативи цифрових бібліотек, покликаної зробити європейську культурну та наукову спадщину відкритою для всіх.

Щороку протягом 2009–2011 років з бюджету Євросоюзу виділятимуть по два млн євро на Європейську фундацію цифрової бібліотеки, яка об'єднує провідні європейські асоціації бібліотек, архіви, музеї та аудіовізуальні архіви, а також провідні індивідуальні культурні установи. Крім того, у 2009–2010 роках буде виділено близько 69 млн євро на дослідження цифрових бібліотек у рамках дослідницької програми ЄС. Водночас компонент інформаційного суспільства Програми конкурентності та інновацій, надасть близько 50 млн євро для покращення доступу до європейської культурної та наукової спадщини. ■

ІНОЗЕМНІ МОВИ ДІТИ ПОЧИНАЮТЬ ВЧИТИ ДЕДАЛІ РАНІШЕ

Європейська Комісія оприлюднила дослідження щодо викладання мов у школах 31 країни, які є учасниками Програми прижиттєвого навчання ЄС. Це — всі члени Союзу, держави Європейського економічного простору — Ісландія, Ліхтенштейн і Норвегія, а також Туреччина.

Головні висновки дослідження (воно стоїть за 2006–2007 навчального року) такі.

Протягом останніх 30 років діти в ЄС починають вивчати іноземну мову як обов'язковий предмет дедалі раніше. Майже в усіх європейських країнах це розпочинається в початковій школі. У більшості випадків школярі стартують у 8–10 років, а іноді навіть і раніше. Наприклад, в усіх автономних областях Іспанії й у німецькомовних громадах Бельгії — з 3 років.

Разом з тим час, присвячений вивченню іноземної мови в початкових школах, залишається невеликим — у середньому менше ніж 10% від загального часу викладання. Хоча, звісно, між країнами-членами в цьому є велика різниця. Після початкової школи, у нижчій середній, кількість часу, відведеного на іноземну мову, збільшується.

У більшості країн у школах вивчають дві іноземні мови. Щоправда, не у всіх державах-членах це відбувається у початковій школі.

Англійська мова викладається для 90% учнів у Європі. У 13 державах вона є обов'язковою першою іноземною. Навіть коли є вибір, школярі та їхні батьки схильються на користь англійської. Вона зараз є найбільш поширеною іноземною мовою в початковій освіті. Якщо викладається друга мова, то найчастіше це німецька або французька.

У початковій школі іноземні мови часто викладають не спеціалізовані вчителі, а, по-нашому кажучи, класні керівники. У середній освіті ступінь спеціалізації вчителів широко варіюється. Більшість країн намагаються добитися, щоб базова педагогічна освіта давала майбутнім вчителям уміння викладати іноземну мову.

ЗАТВЕРДЖЕНО СИСТЕМУ ПОСТАЧАННЯ У ШКОЛИ ФРУКТІВ І ОВОЧІВ

Рада ЄС з питань сільського господарства погодила систему забезпечення школярів Євросоюзу фруктами та овочами.

На їх закупівлю й розповсюдження в школах країн — членів ЄС виділятимуть 90 млн євро на рік. Система постачання фруктів та овочів у школи має на меті призвичаїти молодь до здорового харчування й зберегти ці звички у подальшому житті.

Згідно з експертними оцінками, 22 млн дітей в Євросоюзі мають надмірну вагу. Понад 5 мільйонів страждають на ожиріння. Як очікується, ця цифра зростатиме на 400 тисяч щороку.

Отже, покращене харчування може зіграти важливу роль у боротьбі з цією проблемою. Система почне діяти з початку 2009–2010 навчального року.

РОЗПОЧАТО ДИСКУСІЮ З ОТРИМАННЯ СПОЖИВАЧАМИ КОЛЕКТИВНИХ КОМПЕНСАЦІЙ

Європейська Комісія оприлюднила Зелену книгу щодо отримання споживачами колективних компенсацій. Це коли через незаконну діяльність одного трейдера чи оператора потерпіло багато людей.

НАПРИКЛАД, НИНІ У ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ ПРОВОДИТЬСЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЩОДО НИЗКИ БАНКІВ, ЯКІ З СОТЕНЬ ТИСЯЧ СПОЖИВАЧІВ ЗНИМАЛИ НАДТО ВЕЛИКІ ГРОШІ ЗА ОВЕРДРАФТ РАХУНКІВ. У Португалії суд зобов'язав телекомунікаційну компанію повернути трьом мільйонам клієнтів вартість так званого стартового платежу, який знімали напочатку надання послуг.

Отже, споживачі нерідко несуть збитки від різноманітних прихованих платежів, внаслідок недобросовісної реклами тощо. У подібних випадках дуже важливими є саме колективні позови. В принципі, кожна людина може звернутися до суду в індивідуальному порядку, але практика свідчить: наодинці людина постає перед значними бар'єрами у відстоюванні справедливості, такими що стосуються ефективності судової процедури, доступу до неї та спроможності людини захистити свої права. Часом значною є вартість судової тяганини та її тривалість.

Проведені Єврокомісією дослідження показують, що зараз кожен п'ятий європеець не звертатиметься до суду, якщо йдеться про суму збитків меншу за 1000 євро. Половина не добиватимуться справедливості, якщо йтиметься про 200 євро. Водночас 76% висловили бажання активно захищати свої права спільно з іншими потерпілими.

— Споживачі, які є жертвами таких незаконних дій як приховані збори, неправдива реклама чи шахрайство, мають право на компенсації, — заявила Комісар ЄС з питань за-

хисту прав споживачів Меглена Кунева. — Але зараз, особливо в разі коли позовів небагато і вони розсіяні, це право часто є теоретичним через наявні перешкоди. Існує правовий та соціальний вакуум, чорні діри в нашій системі відшкодування втрат. Нинішня ситуація однозначно незадовільна. Ми повинні знайти спосіб, як зробити базові права людей реальністю.

Єврокомісія вважає, що саме колективні компенсації можуть стати таким інструментом, і на цьому сфокусована Зелена книга. Нагадаємо, що підготовка й опублікування подібних документів є першим кроком на шляху напрацювання законодавства ЄС. Згодом Єврокомісія опрацює всі надіслані внаслідок про-

веденої на основі Зеленої книги дискусії пропозиції й готуватиме проект закону.

Брюссель переконаний, що зміцнення здатності споживачів до ефективного відшкодування своїх втрат не лише дає переваги людям, а й поглиблює загальний рівень поваги до законодавства ЄС — у компаній відбивають бажання користуватися сумнівними методами отримання прибутків, сприяючи таким чином чесній конкуренції. Серед іншого, в Зеленій книзі взято до уваги постійне розширення споживчого ринку і, часто, транскордонний його характер: Єврокомісія наголошує на потребі забезпечувати права споживачів країн-членів в усьому Союзі. ■

БРЮССЕЛЬ БЕРЕ НА ОЗБРОЄННЯ ПОВЕДІНКОВУ ЕКОНОМІКУ

НАПРИКІНЦІ ЛИСТОПАДА У БРЮССЕЛІ ВІДБУЛАСЯ ОРГАНІЗОВАНА ЄВРОКОМІСІЄЮ ПРЕДСТАВНИЦЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ З ТАК ЗВАНОЇ ПОВЕДІНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ. Під цим терміном розуміють поєднання економічних та експериментальних досліджень щодо поведінки споживачів, які аналізують та пояснюють: чому люди купують ті чи інші товари й послуги, що впливає на їхні рішення і як це зачіпає ринок.

Поведінкова економіка є відносно новою, але дедалі популярнішою сферою досліджень. Отже, Єврокомісія вирішила поставити її на службу ЄС. Логіка проста: щоб ставати міцнішою й конкурентні-

шою, європейська економіка потребує обізнаніших споживачів, при цьому складність сьогоденних ринків може обмежити здатність людей до оптимального вибору.

Брюссельська конференція була сфокусована на прикладах, коли поведінкова економіка вже приводила до вироблення підходів, які реагують на складнощі нинішніх ринків. Говорили й про те, як подібні дослідження можуть допомогти у формуванні споживчого законодавства Євросоюзу. Конференція стала своєрідною стартовою точкою в активнішому використанні ЄС таких от поведінкових інструментів. ■

УКРАЇНЦІ СЕРЕД ЛІДЕРІВ В ІМІГРАЦІЇ ДО ЄВРОСОЮЗУ

ЄВРОСТАТ ОПРИЛУДНИВ ДАНІ ЩОДО МІГРАЦІЇ ЗА 2006 РІК. Згідно з ними, найбільшими іммігрантськими групами в Євросоюзі були громадяни Польщі (загалом близько 290 тис. осіб), Марокко (140 тис.), Великої Британії, України та Китаю (кожна близько 100 тис.) та

Німеччини (90 тис.). Ці дані компонувалися на основі національних джерел. Інколи деякі цифри є неповними або й загалом відсутні, але загальну міграційну картину Євросоюзу дають.

З оглядом можна ознайомитися на сайті Євростату — <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.

Ми ж публікуємо дві таблиці, які стосуються загальної кількості мігрантів у країнах-членах та їх етнічного складу. З цих матеріалів чітко видно, куди й звідки найбільше іммігрують. ■

Іноземні іммігранти, 2006 рік

	Іноземні іммігранти	З яких (%)		Іммігрантів на 1000 місцевих жителів
		Громадяни ЄС-27	Негромадяни ЄС-27	
ЄС-27	3 000 000	40	60	6.2
Бельгія (дані за 2003 рік)	68 800	51	49	6.6
Болгарія (немає даних)	:	:	:	:
Чехія	66 100	17	83	6.4
Данія	34 300	49	51	6.3
Німеччина	558 500	57	43	6.8
Естонія	:	:	:	:
Ірландія	84 400	77	23	19.6
Греція	86 700	21	79	7.8
Іспанія	803 000	38	62	18.1
Франція	182 400	:	:	2.9
Італія (дані за 2003 рік)	392 800	26	74	6.8
Кіпр	14 500	41	59	18.7
Латвія	2 300	46	54	1.0
Литва	2 200	18	82	0.7
Люксембург	13 700	84	16	28.8
Угорщина	19 400	54	46	1.9
Мальта	700	:	:	1.6
Нідерланди	67 700	47	53	4.1
Австрія	85 400	53	47	10.3
Польща	1 800	22	78	0.0
Португалія	27 700	16	84	2.6
Румунія	7 700	14	86	0.4
Словенія	18 300	10	90	9.1
Словаччина	11 300	54	46	2.1
Фінляндія	13 900	39	61	2.6
Швеція	80 400	32	68	8.8
Велика Британія	451 700	31	69	7.4
Хорватія	1 000	28	72	0.2
Кол. Югославська Республіка Македонія	1 600	16	84	0.8
Норвегія	37 400	56	44	8.0
Швейцарія	107 200	62	38	14.3

Найбільші іммігрантські групи у % до загальної кількості іноземних іммігрантів

% від усієї кількості іноземних іммігрантів						
	громадян	%	громадян	%	громадян	%
ЄС-27	Польщі	10	Румунії	8	Марокко	5
Бельгія	Нідерландів	12	Марокко	12	Франції	12
Болгарія	:	:	:	:	:	:
Чехія	України	46	Словаччини	10	В'єтнаму	10
Данія	Польщі	11	Німеччини	8	Норвегії	5
Німеччина	Польщі	26	Туреччини	5	Румунії	4
Естонія	:	:	:	:	:	:
Ірландія	:	:	:	:	:	:
Греція	Албанії	42	Болгарії	15	Румунії	6
Іспанія	Румунії	16	Марокко	10	Болівії	10
Франція	Алжиру	16	Марокко	13	Китаю	6
Італія	Румунії	19	Албанії	12	України	11
Кіпр	Шрі Ланки	13	Великої Британії	11	Філіппін	10
Латвія	Росії	35	Литви	12	Німеччини	10
Литва	Беларусі	29	Росії	18	України	13
Люксембург	Португалії	28	Франції	18	Німеччини	7
Угорщина	Румунії	35	України	12	Китаю	8
Мальта	:	:	:	:	:	:
Нідерланди	Німеччини	11	Польщі	10	Великої Британії	5
Австрія	Німеччини	19	Сербії і Чорногорії	9	Польщі	7
Польща	:	:	:	:	:	:
Португалія	України	31	Бразилії	27	Молдови	12
Румунія	Молдови	56	Китаю	5	Італії	4
Словенія	Боснії і Герцеговини	43	Сербії і Чорногорії	24	Македонії	11
Словаччина	Чехії	11	Польщі	10	України	9
Фінляндія	Естонії	18	Росії	15	Швеції	5
Швеція	Іраку	13	Польщі	8	Данії	6
Велика Британія	Польщі	13	Індії	13	Китаю	6

З «БЛАКИТНОЮ КАРТОЮ» ВИРІШАТЬ НА ПОЧАТКУ 2009 РОКУ

ЄВРОСОЮЗ ВІДКЛАВ СХВАЛЕННЯ РІШЕННЯ ПРО «БЛАКИТНУ КАРТУ» ДЛЯ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ МІГРАНТІВ. За словами міністра імміграції, інтеграції, національної ідентичності та солідарного розвитку головної в ЄС Франції Бріса Ортефе, карта «буде формально схвалена в перші місяці 2009 року».

Раніше передбачалося, що директива про запровадження «блакитної карти» мала бути затверджена на початку грудня. Єврокомісія схвалила її проект в кінці жовтня 2007 року.

Директива передбачає, що у випадку допуску висококваліфікованого вихідця з тре-

тих країн, він отримує спеціальний дозвіл на проживання та роботу — «блакитну карту». Вона надає цій особі низку соціально-економічних прав та сприятливі умови для об'єднання родин. Крім того, ця карта передбачає спрощений доступ до європейського ринку праці. ■

ЄВРОКОМІСІЯ ПРАЦЮЄ НА УПЕРЕДЖЕННЯ ЗАРАЖЕННЯ ВІЛ/СНІД

1 грудня Євросоюз разом з усім світом відзначав День боротьби зі СНІДом. Представники Єврокомісії взяли участь у присвячених обговоренню проблеми конференціях та інших заходах.

— Нам треба підкреслити важливість загрози СНІДу для світу й не забувати, що ВІЛ/СНІД сьогодні є головною медичною проблемою, — заявила Комісар ЄС з питань охорони здоров'я Андрулла Вассіліу. — Ми повинні й надалі покращувати обізнаність людей, поширювати інформацію про ВІЛ/СНІД, особливо серед молоді й груп ризику. Доти, доки не буде ліків від цієї хвороби, упередження її залишається кращою зброєю в боротьбі з ним.

ВІЛ був вперше ідентифікований дослідниками 25 років тому, але вакцини проти СНІДу досі немає. Понад 30 млн осіб в усьому світі живуть з ВІЛ/СНІД, близько 2 мільйонів щороку помирають. Понад дві третини цих смертей припадає на регіон, розташований на південь від пустелі Сахара в Африці. У Європі з ВІЛ/СНІД живуть понад

700 тисяч людей, щороку ця цифра збільшується на 30 тисяч.

Комісар ЄС з питань розвитку Луї Мішель наголосив, що ВІЛ/СНІД є однією з головних причин, що заважають подолати бідність країнам, які розвиваються.

— Нам потрібно проводити більше просвітницької роботи щодо СНІД, роз'яснювати, як від нього уберегтися, — заявив він. — Треба наполегливіше працювати, щоб досягти Цілей розвитку тисячоліття щодо зупинення поширення ВІЛ/СНІДу до 2015 року. Ми не можемо втрачати час.

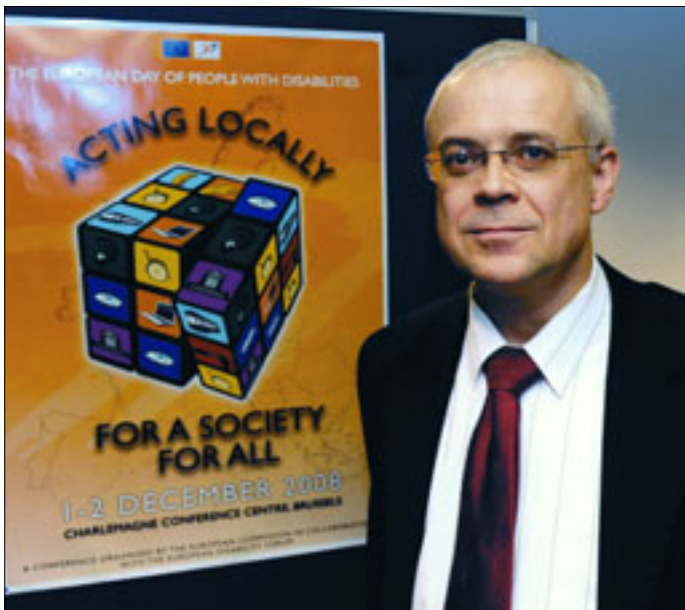
Європейська Комісія бере участь у боротьбі проти СНІДу на європейському та світовому рівнях. Зараз вона намагається вибудувати структуру аналітичних організацій, які б займалися проблемою ВІЛ/СНІДу. А також створити Форум громадянського суспільства,

де б країни-члени та європейські недержавні організації зустрічалися для дискусії щодо спільних цілей, стратегій та дій. Одним з найважливіших елементів у діяльності Єврокомісії є боротьба з тавруванням ВІЛ-інфікованих та їх дискримінацією. Також Брюссель постійно привертає увагу до збільшення серед інфікованих частки молоді й людей, що належать до груп ризику. Зараз Єврокомісією уже майже завершено роботу над другою стратегією ЄС з боротьби з ВІЛ/СНІД — вона має бути схвалена восени 2009 року. Центральним елементом політики Єврокомісії є запобігання зараженню ВІЛ/СНІД.

Єврокомісія є також одним із засновників Глобального фонду з боротьби зі СНІДом, туберкульозом і малярією. Внески її та країн — членів Євросоюзу разом складають більше половини бюджету цієї організації. □

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ ЩОДО ПРОБЛЕМ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ

Європейська Комісія розпочала дебати щодо майбутньої політики ЄС відносно людей з обмеженими можливостями — у Брюсселі пройшла конференція «Діючи локально для суспільства для всіх».

КЛЮЧОВІ ПАРТНЕРИ З ЦЬОЇ СФЕРИ ОБГОВОРILI НИНІШНІЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПЛАН ЩОДО ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ, А ТАКОЖ НЕДАВНІ ПРОПОЗИЦІЇ ЄВРОКОМІСІЇ ЩОДО БОРЬОТБИ З ДИСКРИМІНАЦІЄЮ СТОСОВНО ІНВАЛІДІВ.

— Понад 50 мільйонів європейців є нині людьми з обмеженими можливостями, — заявив Комісар ЄС з питань рівних можливостей Владімір Спідла. — На європейському рівні ми вже маємо правовий захист проти дискримінації їх на робочих місцях. Але немає всеєвропейського законодавства, яке б захищало таких людей в інших сферах життя, поза роботою. Це одна з причин ініціювання Єврокомісією у липні амбітних пропозицій, які б убезпечували європейців від дискримінації на підставі інвалідності, віку, статі, релігії та сексуальної орієнтації у доступі до товарів і послуг, соціальної системи, освіти й медицини.

Нинішній Європейський план дій щодо людей з обмеженими можливостями є дорожньою картою діяльності Євросоюзу у цій сфері до 2010 року. Також Єврокомісія використала нинішню конференцію щоб розпочати діалог щодо діяльності ЄС після завершення чинності плану дій. На форумі було обговорено й питання реалізації Конвенції ООН щодо прав людей з обмеженими можливостями, яка набула чинності у травні цього року. □

Читайте в наступному номері:

- Словаччина переходить на євро. На фото — липень 2008-го, святкування відповідного рішення Ради ЄС. Зліва направо: віце-президент Європейського центробанку Лукас Пападемос, Комісар ЄС з економічних та монетарних питань Жоакін Алмунія, міністр Франції з питань промисловості та зайнятості Крістін Лажард, міністр фінансів Словаччини Ян Початек.
- Представники Євросоюзу взяли активну участь у міжнародній конференції з питань зміни клімату, яка пройшла в грудні в Познані (Польща).

Затока Мууга поблизу столиці

Столиця Естонії – Таллінн

Містами і країнами ЄС

Естонія

До Європейського Союзу приєдналася 1 травня 2004 року.
Член Шенгенського візового простору.

Естонія розташована на північно-східному узбережжі Балтійського моря. Межує з Росією та Латвією, від Фінляндії відділена Фінською затокою.

Населення країни складає 1,34 млн осіб. Понад 68% — естонці, приблизно 25% — росіяни. Українці складають трохи більше 2% населення.

Естонія — парламентська республіка. Законодавча влада належить Рійгікогу — однопалатному парламенту, який обирають за пропорційною системою. Главою держави є президент, якого вибирають на 5 років депутати Рійгікогу. Повноваження його досить незначні.

Уряд очолює прем'єр-міністр. Ним стає лідер партії, що перемогла на парламентських виборах. Кабмін затверджується президентом за поданням кандидата на прем'єра, який вже отримав згоду щодо складу уряду від парламенту.

Фестиваль естонської народної пісні

Музей народної архітектури

Місто Тарту